

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 41/2007 (2252) Rok XLIX 25.11.2007

*„Jezu, wspomnij na mnie,
gdy przyjdiesz do Swego Królestwa”
(Łk 23, 42)*

1,40€

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

*Noël Bonardi - Christ Roi - z przełeczy Vergio na Korsyce
(fot. B. Stefaniak)*

**„Oto Człowiek, oto ludzie”
Kalendarz na 2008 r. z... powołaniami**

- Daty świąt, - Daty imienin
- Daty wakacji...
po polsku i po francusku

GŁOSU KATOLICKIEGO

NAJPIĘKNIEJSZY KALENDARZ

**pospiesz się!
Do 2008 roku
pozostało już tylko
36 dni!!**

GWIAZDKOWY PREZENT

KALENDARZ GK TO NAJLEPSZY PREZENT

Kalendarz Głosu Katolickiego 2008
Oto Człowiek, oto ludzie

Calendrier de la Voix Catholique
Voici l'Homme, voici les hommes

Wzrost powstania

kanouna
Tel. 01 40 15 09 09

Ubezpieczenia PO POLSKU
Gratya Lubet Fernandes

francopol

SwissLife

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

% OFF

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

2008

kanouna

SwissLife

Copernik

* Kupon zamówienia na str 18 * Kupon zamówienia na str 18 *

List z... liściem

25 listopada 2007

No tak, kończy się przecież listopad - miesiąc spadających i wirujących na wietrze złotych, pożółkłych i w końcu... czerwonych liści. Teraz zalegną cicho wilgotne aleje, pod drzewami i pod ka-

łozzami przechodniów. Nadchodzi czas bez pastelowych kolorów, szaro-zamglony, z kropkami deszczu na oknach, okularach i parasolach. To taka pora na wszelkie nostalgiczne i chandry. A ja lubię ten świat „po sezonie” z pustą plażą i pustą ścieżką, kiedy lepiej widać samego siebie. (P.O.)

Oddawanie władzy

Bogdan Usowicz

Oddawanie władzy przez Prawo i Sprawiedliwość trwa dość płynnie i nawet szybciej niż przypuszczano. Tymczasem media kreują wizerunek partii, jeszcze rządzącej, która „przyrosła do stołów”. Na początku pojawiły się głosy, że „Kaczyńscy nie oddadzą władzy”.

Wygłupiano się nawet straszaniem stanem wyjątkowym. Później wymyślono, że prezydent miałby rozwiązać parlament, bo nie będzie na czas budżetu. Spodziewano się przeciągania do maksimum czasu desygnacji Donalda Tuska na premiera. Nic takiego się jednak nie zdarzyło. Czarne scenariusze trzeba było odłożyć na półkę. Za wszelką cenę starano się kreować obraz „braci Kaczyńskich” działających z niskich pobudek, pełnych resentymentu, zazdrości i gniewu za przegrane wybory, by przeciwstawić taki wizerunek „ekumenicznej” i pełnej dobrej woli, „otwartej” Platformie Obywatelskiej. Rzecz jasna, takie rzeczy, jak próby eliminowania posłów opozycji naciąganiem regulaminu sejmowego (dyrektor Muzeum Powstania Warszawskiego Oldakowski, Nelly Rokita) to przywracanie praworządności lub „wypadek przy pracy”. Zablokowanie kandydatury Zbigniewa Romaszewskiego (PiS) na wicemarszałka Senatu to zaś efekt „kłótniowości” tego ostatniego, który nie przyswoił sobie „standardów” np. wicemarszałka Stefana Niesiołowskiego (PO).

Z awantury o kandydata Radka Sikorskiego na Ministra Spraw Zagranicznych zrobiono sprawę osobistej urazy ustępującego premiera, choć zastrzeżeń nikt nie zna, bo są tajne, a Tusk dopiero je pozna po zaprzysiężeniu. Wiadomo już jednak, że to kolejny „wymysł i zemsta Kaczyńskich”, bo Sikorski miał się o nich źle wyrażać. Słowa o tym, że Prezydent, niezależnie od swoich zastrzeżeń, uszanuje przecież wybór nowego premiera, są jakoś mało słyszalne.

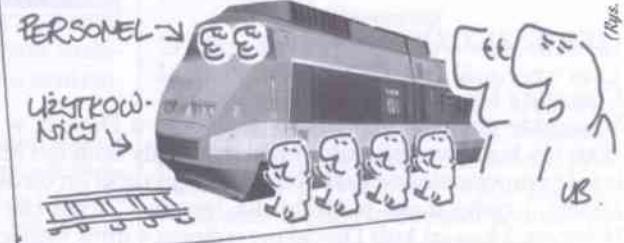
Wybijano w mediach fakt przyjęcia Donalda Tuska, aby wręczyć mu nominację, przez Prezydenta w „sali hetmańskiej” zamiast „kolumnowej”. Krytykowano, że audyencja trwała tylko minutę, itd.

Ciąg dalszy na str. 11

Z satyrycznej teki L.B.

-TO PLANSA INSTRUKTAŻOWA NA UŻYTEK KADR ZWIĄZKOWYCH W TRANSPORCIE...

O CO WALCZYMY

(STRĄKI WE FRANCJI)

Rys. Leszek Biernacki

z narodowego dziedzictwa

KRAKÓW WYSPIAŃSKIEGO

Ewa Ziółkowska

Kraków, obchodzący w tym roku 750-lecie lokacji, miasto polskich królów i artystów, nieodmiennie urzeka przybyszów. Poznawanie średniowiecznego czy renesansowego Krakowa stanowi niepowtarzalną wyprawę w przeszłość.

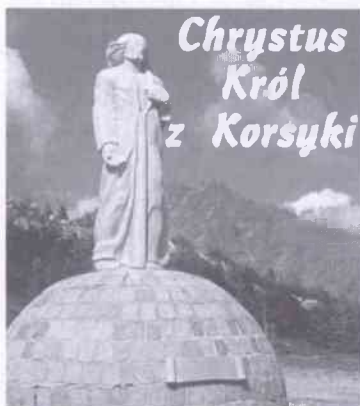
Równie fascynującą przygodą może być wędrówka śladami młodopolskiej bohemy, zważywszy, że głównym bohaterem będzie Stanisław Wyspiański, przez całe życie, mimo krótkiego epizodu paryskiego, nierozdzielnie związany z Krakowem.

Tu się urodził, kształcił pod okiem Jana Matejki i pracował. Historyczne i artystyczne dziedzictwo wawelskiego grodu było dla jego twórczości tworzywem, inspiracją, punktem odniesienia. Na przełomie wieków czerpał z tej spuścizny i ją współtworzył. Jego dzieła na zawsze wpisały się w kulturową przestrzeń miasta.

Pozostając w zgodzie z chronologią, należy odnotować, że Stanisław Mateusz Ignacy Wyspiański przyszedł na świat 15 stycznia 1869 roku w Krakowie przy ul. Krupniczej.

Ciąg dalszy na str. 8

Chrystus Król z Korsyki

Wikonografii przedstawiającej Chrystusa Króla nie ma dzieła podobnego do rzeźby Noëla Bonardiego. Jego monumentalny „Christ-roi” z przełęczu Vergio, usytuowany na wysokości 1477 m., na tle długiego łańcucha gór Korsykańskiego Regionalnego Parku Przyrodniczego, robi niezapomniane wrażenie. Już z daleka, z drogi D-84, przyciąga uwagę swymi rozmiarami (9,5 metra wysokości), z bliska natomiast zaskakuje... brakiem rysów twarzy, których można się jedynie domyślać. Czy takie było zamierzenie artysty, aby każdy z oglądających jego pracę tworzył w wyobraźni własną wizję oblicza Chrystusa: europejską, azjatycką lub afrykańską? A może - ponieważ Bonardi jest Korsykaninem - rzeźbiarz nawiązał w ten sposób do słynnych menhirów antropologicznych, czyli obelisków o ludzkich twarzach sprzed sześciu tysięcy lat, które znajdują się na Korsyce w miejscowości Filitosa i mają równie zatarte rysy jak wykonany przez niego pomnik?

Monument stanął w 1984 r. dokładnie na linii dzielącej Korsykę na Haute-Corse i Corse-du-Sud, a artysta pragnął, aby jego dzieło spajało obydwie części wyspy i łączyło jej mieszkańców.

(B.S.)

LITURGIA SŁOWA

UROCZYSTOŚĆ CHRYSZTUSA KRÓLA

PIERWSZE CZYTANIE

Czytanie z Drugiej Księgi Samuela

Wszystkie pokolenia izraelskie zeszyły się u Dawida w Hebronie i oświadczyły mu: „Oto my kości twoje i ciało. Już dawno, gdy Saul był królem nad nami, ty wyprawiałeś się i powracałeś na czele Izraela. I Pan rzekł do ciebie: «Ty będziesz pasł mój lud, Izraela, i ty będziesz wodzem dla Izraela». Cała starszyzna przybyła do króla do Hebronu. I zawarł król Dawid przymierze z nimi wobec Pana w Hebronie. Namaścili więc Dawida na króla nad Izraelem.

DRUGIE CZYTANIE

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Kolosan

Bracia: Dziękujcie Ojcu, który was uzdolnił do uczestnictwa w dziele świętych w światłości. On uwolnił nas spod władzy ciemności i przeniósł do królestwa swego umiłowanego Syna, w którym mamy odkupienie, odpuszczenie grzechów. On jest obrazem Boga niewidzialnego, Pierworodnym wobec każdego stworzenia, bo w nim zostało wszystko stworzone: i to, co w niebiosach, i to, co na ziemi, byty widzialne i niewidzialne, czy Trony, czy Panowania, czy Zwierzchności, czy Władze. Wszystko przez Niego i dla Niego zostało stworzone. On jest przed wszystkim i wszystko w Nim ma istnienie. I On jest Głową Ciała, to jest Kościoła. On jest Początkiem, Pierworodnym spośród umarłych, aby sam zyskał pierwszeństwo we wszystkim. Zechciał bowiem Bóg, by w Nim zamieszkała cała Pełnia, i aby przez Niego i dla Niego znów pojednać wszystko ze sobą: i to co na ziemi, i to co w niebiosach, wprowadziwszy pokój przez Krew Jego Krzyża.

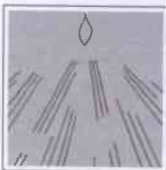
2 Sm 5,1-3

Kol 1,12-20

EWANGELIA

Łk 23,35-43

Słowa Ewangelii według św. Łukasza
Gdy ukrzyżowano Jezusa, lud stał i patrzył. Lecz członkowie Wysokiej Rady drwiąco mówili: „Innych wybawiał, niechże teraz siebie wybawi, jeśli On jest Mesjaszem, Wybrańcem Bożym”. Szydzili z Niego i żołnierze; podchodzili do Niego i podawali Mu ocet, mówiąc: „Jeśli Ty jesteś królem żydowskim, wybaw sam siebie”. Był także nad Nim napis w języku greckim, łacińskim i hebrajskim: „To jest król żydowski”. Jeden ze złoczyńców, których tam powieszono, urągał Mu: „Czy Ty nie jesteś Mesjaszem? Wybaw więc siebie i nas”. Lecz drugi, karcąc go, rzekł: „Ty nawet Boga się nie boisz, chociaż tę samą karę ponosisz. My przecież sprawiedliwie, odbieramy bowiem słuszną karę za nasze uczynki, ale On nic złego nie uczynił”. I dodał: „Jezu, wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do Swego Królestwa”. Jezus mu odpowiedział: „Zaprawdę powiadam ci: Dziś ze Mną będziesz w raju”.

DZIŚ ZE MNĄ BĘDZIESZ W RAJU

W ostatnią niedzielę roku liturgicznego, Kościół ukazuje nam Chrystusa Króla. Jest to dzień chwały Syna Bożego, który jako król wszechświata prowadzi przed tron Boga Ojca cały Kościół, a więc wszystkich zbawionych.

Dawid wybrany i namaśczonej na pierwszego króla Izraela. Wydarzenie to dla autora drugiej Księgi Samuela jest opatrnościowe i wskazuje, że Bóg wybrał Dawida na pasterza całego narodu. Jezus pochodzący z pokolenia Dawida ukazuje nowy sposób królowania i zawsze ze swoim ludem i z całą ludzkością nowe Przymierze.

Święty Paweł w liście do Kolosan przypomina o tym, że Chrystus, zarówno w porządku stworzenia, jak i odkupienia, jest centralną postacią. Dzięki Niemu cały wszechświat jest pojednany z Bogiem i w Nim wszystkie rzeczy znajdują swoje dopełnienie.

W dzisiejszej Ewangelii świętego Łukasza śmierć Jezusa jest opisana jako zabójstwo człowieka sprawiedliwego. W tym zabójstwie bierze udział wiele osób. Najbardziej porywczy i gwałtowni są ci, którzy stoją najbliżej krzyża Jezusa. Zgromadzony lud obserwował z daleka i w ciszy następujące po sobie wydarzenia. Dowódcy i starszyzna żydowska wyśmiewali się szyderczo, żołnierze kpiili sobie z Jezusa, a jeden ze złoczyńców znieważał i lżył sobie z Jezusa mówiąc:

„Czy ty nie jesteś Mesjaszem? Wybaw więc siebie i nas”. W ten sposób chciał pokazać bezradność Jezusa.

Wśród tych, którzy szydzą i wyśmiewają Jezusa, są dwie osoby, które nie solidaryzują się z Jego przeciwnikami. Pierwszym z nich jest jeden ze złoczyńców, a drugim setnik. Zarówno jeden, jak i drugi podkreślają wielką niesprawiedliwość w wyroku skazującym Jezusa na śmierć. Wiszący obok Jezusa złoczyńca - „dobry łotr” - potwierdza, że Jezus nie uczynił nic złego, a dowódca grupy egzekucyjnej mówi, że Jezus był człowiekiem sprawiedliwym. Złoczyńca wskazuje na królewskość Jezusa:

„Jezu wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do Swego królestwa”.

Jezus zachowuje postawę króla pomimo tego, że został przybity do krzyża, który jest najohydniejszym narzędziem męki, jaki wymyśliła ludzkość i który normalnie był zastrzeżony dla niewolników. Odpowiedź, jaką kieruje do złoczyńcy, potwierdza Jego królewskość. Jezus niepodważalnie zapewnia złoczyńcę o tym, że jego prośba została wysłuchana: „Zaprawdę, powiadam ci: Dziś będziesz ze Mną w raju”.

Zbawienie, które Jezus zapewnia proszącemu łotrowi, nie wybawia go od poniesienia przez niego kary śmierci, ale niszczy jej okrucieństwo. Śmierć nie będzie już nigdy miała ostatniego zdania, ale życie, jakie Ojciec Niebieski daje tym, którzy wierzą w Chrystusa. Oddając w tym dniu cześć naszemu wiecznemu Królowi, chcemy odnowić naszą miłość do Jezusa - Króla Wszechświata.

Niech uroczystość ta pomoże nam wstać w wierze i pełnieniu posługi wobec tych, którzy stoją obok nas. Amen.

Ks. dr Zbigniew Żyżniewski

Osiągnąć zaszczytny cel

Ks. Tomasz Sokół

Pod koniec listopada w liturgii Kościoła coraz częściej dominuje tematyka eschatologiczna. W Liturgii Słowa pojawiają się czytania ukazujące wizję końca świata, Sądu Ostatecznego i powtórnego przyjścia Chrystusa na końcu czasów. Szczególnie wymowne stają się zapowiedzi i obrazy powrotu Syna Bożego na Ziemię, aby na wieki zapanować nad całym odkupionym stworzeniem, jako Król Wszechświata.

Zegar liturgiczny

Wprowadzony przez Kościół kalendarz liturgiczny wyznacza rytm wspominania i celebrowania zbawczych dzieł Boga, dokonanych przez Jezusa Chrystusa. Chrześcijanie mają możliwość niejako w skrócie przeżywać całą historię zbawienia, skoncentrowaną wokół Zmartwychwstania Chrystusa. Cykliczne powtarzanie tych uroczystości i poszczególnych świąt jest szczególną okazją dla ludzi wierzących do podejmowania wciąż na nowo wysiłków do świadczenia o Chrystusie Mesjaszu i Zbawicielu oraz naśladowania Go. W ciągu rocznego cyklu Kościół wspomina całe misterium Chrystusa - od momentu Wcielenia, przez Zesłanie Ducha Świętego, po oczekiwanie na ponowne przyjście na końcu czasów. Liturgiczny rok kościelny zaczyna się zatem Adwentem, czyli okresem naszego przygotowania do przeżywania tajemnicy Wcielenia Syna Bożego. Dzieli się on na dwie części: do 16 grudnia włącznie (jest to czas radosnego oczekiwania na powtórne przyjście Chrystusa na końcu czasów) oraz od 17 do 24 grudnia, kiedy przeżywane jest bezpośrednio przygotowanie do Narodzenia Pańskiego, obchodzonego 25 grudnia. Tajemnica Wcielenia Syna Bożego w liturgii świętowana jest do niedzieli Chrztu Pańskiego, kiedy Kościół wspomina chrzest Jezusa w Jordanie. Następuje ona bezpośrednio po obchodzonej 6 stycznia uroczystości Objawienia Pańskiego, zwanej potocznie świętem Trzech Króli.

Najważniejszym czasem roku kościelnego jest świętowanie Tajemnicy Paschalnej, czyli Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Do przeżycia tych tajemnic chrześcijanie przygotowują się poprzez czas 40-dniowego okresu Wielkiego Postu, który rozpoczyna się w Środę Popielcową. 50 dni po Wielkiej Nocy w kalendarzu liturgicznym przeży-

wamy okres wielkanocny. W tym czasie szczególnie radośnie świętowane jest zwycięstwo Chrystusa nad grzechem i śmiercią, a na zakończenie obchodzona jest Pięćdziesiątnica, czyli pamiątka Zesłania Ducha Świętego na Apostołów i Maryję zgromadzonych w Wieczerniku.

W Polsce, za zgodą Stolicy Apostolskiej, uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego świętowana jest w siódmą niedzielę Wielkanocną. Pozostałe dni w ciągu roku tworzą tzw. okres zwykły roku kościelnego. Obejmuje on niedziele, zwane zwykłymi w ciągu roku i składa z dwóch części: od niedzieli Chrztu Pańskiego do Środy Popielcowej i od Zesłania Ducha Świętego do Adwentu. Ostatnia z niedziel roku kościelnego jest poświęcona Chrystusowi Królowi. Przeżywając po raz kolejny nowy rok liturgiczny, rozpoczynający się w pierwszą niedzielę adwentu, postawmy sobie zasadnicze pytanie dotyczące celu przeżywania takiego podsumowania naszego życia w kontekście celebrowanych w liturgii Kościoła misterium zbawczych Chrystusa. Pan wyznacza nam bardzo określony cel - osobistą świętość. Wszyscy stanowimy część rodziny Chrystusowej, bowiem Bóg wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani przed Jego obliczem. Z miłości przeznaczył nas dla siebie, jako przybranych synów przez Jezusa Chrystusa, według postanowienia swej woli.

To konkretne wybranie nas przez Boga wyznacza bardzo określony cel - osobistą świętość, do której dążymy przez własne uświęcenie i przemianę życia. Nie zapominajmy nigdy o tym: po to jesteśmy w gronie uczniów Jezusa, aby osiągnąć ten zaszczytny cel. Bóg wytyczył nam osiągnięcie tej drogi i nie jest ona złudnym, czy nieosiągalnym ideałem.

We współczesnych czasach ogólnego upadku obyczajów, rozwiązłości i zniechęcenia, wezwanie, jakie kieruje do nas Kościół, wydaje się nader aktualne i głębokie. Boże Słowo przenika nas od samego początku istnienia, aby każdy stał się człowiekiem świętym, niezależnie od trudu dnia codziennego, jaki musi nieść, idąc przez własne życie. Kryzysy tego świata, przeżywane dzisiaj, spowodowane są często brakiem świętych. Nie lekceważmy tego powołania, nie bądźmy głusi na Boże wezwanie.

życie Kościoła

Warszawa

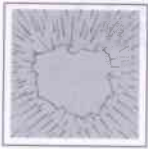
Msze św. za bohaterów walk niepodległościowych, defilady, koncerty oraz apel poległych - to główne elementy ostatnich obchodów Święta Niepodległości w Polsce. Podkreślono konieczność budowania przyszłości narodu nie słowem, ale czynem i braniem odpowiedzialności za jego los. W uroczystościach na Placu Piłsudskiego wzięli udział prezydenci: Polski - Lech Kaczyński i Litwy - Valdas Adamkus. Z okazji Święta Niepodległości życzenia do Polaków skierował także papież Benedykt XVI: „Pozdrawiam serdecznie Polaków. W Święto Niepodległości pragnę powtórzyć życzenie, wypowiedziane rok temu na zakończenie pielgrzymki do waszej Ojczyzny: *Czuwajcie, trwajcie mocno w wierze, bądźcie mężni (...)! Wszystkie wasze sprawy niech dokonują się w miłości!*”

Lourdes

O planowanej na 2008 rok wizycie Benedykta XVI we Francji dyskutowali biskupi francuscy zebrani na zgromadzeniu plenarnym w Lourdes. Papież został zaproszony na obchody 150. rocznicy objawień Matki Bożej św. Bernadecie Soubirous w Lourdes. Rozpoczną się one już 8 grudnia br. i potrwają do 8 września 2008 r. Program uroczystości został przedstawiony w Biurze Prasowym Stolicy Apostolskiej w Watykanie. W spotkaniu udział wezmą: bp Jacques Perrier - ordynariusz diecezji Tarbes i Lourdes, o. Vincenzo Battaglia OFM - prezes Międzynarodowej Papieskiej Akademii Maryjnej i Antonio Diella - prezes UNITALSI, organizacji zajmującej się przewozem chorych do Lourdes. Benedykt XVI został zaproszony także do Paryża i do opactwa na wyspie Mont Saint-Michel, które w przyszłym roku będzie obchodzić 1300-lecie swego istnienia. Metropolita Paryża, kard. André Vingt-Trois, powiedział, że sprawa wizyty Ojca Świętego będzie przedmiotem rozmów prezydenta Nicolasa Sarkozy'ego, który ma spotkać się w Watykanie z papieżem jeszcze „przed końcem roku”.

Göteborg

Polska Misja Katolicka w Göteborgu obchodzi 25-lecie działalności. W uroczystościach, które się z tej okazji odbyły, wzięł udział bp Ryszard Karpiński, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. duszpasterstwa emigracji. W homilii bp Karpiński mówił o zaangażowaniu katolików świeckich w odzyskanie przez Polskę niepodległości oraz powstaniu i aktualnej działalności Polskiej Misji Katolickiej. Po Mszy św. odbył się patriotyczny montaż słowno-muzyczny w wykonaniu dzieci i młodzieży uczęszczających na katechizację przy PMK.

z kraju

□ Z okazji Święta Niepodległości 11 Listopada odbyły się specjalne uroczystości na placu Józefa Piłsudskiego. Obok prezydenta RP na trybunie pojawił się i przemawiał także prezydent Litwy, Waldas Adamkus. Odbyła się też defilada. Lech Kaczyński przyznał odznaczenia i ordery. Krzyże Wielkiego Orderu Odrodzenia Polski otrzymali m.in. „żołnierze wyklęci”, zabici przez komunistów po wojnie: „Łupaszka” - Zygmunt Szynkiewicz, „Młot” - Władysław Łukasiuk, „Huzar” - Kazimierz Kamiński. Podobne pośmiertne odznaczenie otrzymał również więziony przez komunistów bp Kielce Czesław Kaczmarek.

□ W przeddzień uroczystości odczytano listę ofiar katyńskich. Oficerowie zostali pośmiertnie awansowani o jeden stopień. Prezydent Kaczyński rozpoczął i zakończył czytanie nazwisk, które trwało 2 dni.

□ W Łodzi z okazji 11 Listopada obok pomnika Józefa Piłsudskiego odsłonięto także wizerunki trzech orłów. Uroczyste świętowanie Dnia Niepodległości odbywało się w całym kraju.

□ Znamy już skład gabinetu Tuska. MON, eurodeputowany B. Klich, zapowiada wycofanie się z Iraku w 2008 r. Inni jeszcze planów nie zdradzili. MSW obejmuje Schetyna, szkolnictwo - Katarzyna Hall, skarb - Andrzej Grad, kulturę i dziedzictwo - Jarosław Goworowski, sprawiedliwość - Cwiakalski, infrastrukturę - Garbacz, zdrowie - Ewa Kopacz, środowisko - Marek Nowicki, sport - Drzewiecki, finanse - Rostkowski. Ludowcy obsadzają: gospodarkę - Pawlak, rolnictwo - Marek Sawicki i resort pracy - Jolanta Fedak.

□ Podatek liniowy padł ofiarą umowy koalicyjnej PO i PSL. Platforma odstąpiła od pomysłu.

□ Prezydent mianował na miejsce Macierewicza, jako likwidatora WSI, Jana Olszewskiego. PO ma kłopot, jak go wyrzucić. Szmajdziński z SLD proponuje Tusko wi likwidację całego urzędu. Miodowicz z Platformy twierdzi, że tak się stanie.

□ Ministrem ds. walki z korupcją została Julia Pitera, która na początek oświadczyła, że „CBA nie ma zielonego pojęcia o walce z łapówkarstwem”. Przy okazji wykreowała się na męczenniczkę, twierdząc, że była przez poprzednie władze podsłuchiwana. Nie wiadomo, jak ci „podsłuchiwanecy” to wytrzymywali...

□ Poseł Ołdakowski zachowa na razie posadę dyrektora Muzeum Powstania Warszawskiego. Nowy marszałek Sejmu, Komorowski, uznał, że nie może on być jednocześnie posłem i dyrektorem placówki samorządowej. Ołdakowski był już posłem wcześniej i miał prawnicze ekspertyzy. Komorowski ostatecznie się wycofał.

□ Platforma proponuje, by komisji spraw zagranicznych przewodniczył Paweł Zalewski z PiS. Zalewski jest jednym z 3 wiceprezesów PIS, którzy zrezygnowali z tej funkcji.

□ Grupa 25 z 58 członków kapituły nagrody im. Kisiela postanowiła sama przyznawać taką nagrodę, ponieważ nie podoba jej się patronat tygodnika „Wprost”, który „służy PiS”. Kisielski na początku lat 90-tych poróżnił się ze środowiskiem „Tygodnika Powszechnego” i pisał dla „Wprost”. Pierwsze nagrody przyznał oświadczenie (m.in. dla Korwina-Mikke i Wilczka), później laureaci wchodziłi w skład kapituły. Wśród zbuntowanych wobec patronatu „Wprost” są: Olechowski, Balcerowicz, Lis, Gronkiewicz-Waltz, Bratkowski, Wołek, Lewandowski, Bielecki (Jan Krzysztof), Bartoszewski.

□ Udało się natomiast przyznać nagrodę im. Józefa Mackiewicza. Od 8 lat była ona raczej przemilczana w mediach. Tym razem nazwano ją nawet jednym z ważniejszych wyróżnień literackich. Na czele jury stoi pisarz Jan Marek Nowakowski, sekretarzem jest Stanisław Michalkiewicz. Jednocześnie nagrodę przyznano w tym roku ks. Tadeuszowi Isakiewiczowi-Zalewskiemu za jego książkę „Księża wobec bezpieczeństwa”. Mottem nagrody jest cytata z Mackiewicza: „Tylko prawda jest ciekawa”.

□ Z kolei nagroda im. Jerzego Giedroycia, którą przyznaje dziennik „Rzeczpospolita”, przypada w tym roku Bohdanowi Osadczukowi. Jest on politologiem, urodzonym w Polsce Ukraińcem, który zrobił wiele dla wspólnego pojednania.

□ Tytuł z PAP: „Współpraca Miodka z SB to wielka mistyfikacja”. Z tekstu dowiadujemy się, że historyk IPN mówi, iż nie można wykluczyć, że mogłaby to być wielka mistyfikacja, ale „ciężko to sobie wyobrazić”. Wniosek: tytułów nie warto czytać lub od razu należy je tłumaczyć odwrotnie.

□ Dawna siedziba WSI została zamieniona na Muzeum Zbrodni Komunistów. W budynku tym mieściło się wcześniej także więzienie Informacji Wojskowej. Odtworzono m.in. kilka cel z tego okresu.

□ W Niemczech zatrzymano b. senatora i biznesmena Stokłosę. Ma zostać wydany Polsce na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania. Stokłosa jest podejrzewany o korupcję w ministerstwie finansów, nie przestrzeganie norm ekologicznych i kilka innych drobnych zarzutów. Zona aresztowanego twierdzi, że on sam dał się złapać, bo miał już dosyć ukrywania się od początku roku. Jej zdaniem zmieniła się też sytuacja, bo poprzednie władze szykanowałyby jej męża. Obrony Stokłosy i reprezentowania jego interesów zrzekł się mecenas Cwiakalski, który został kandydatem PO na ministra sprawiedliwości.

□ Andrzej Lepper zastawił ciągłnik, jako poręczenie dla prokuratury. Ta zażądała 50 tys. zł jako gwarancji, że stawi się na dalsze przesłuchania i proces i odstąpiła od kary aresztu.

□ Bez aresztu obędzie się też w sprawie b. posłanki PO Sawickiej. W „Newsweeku” pojawił się za to artykuł, w którym posłanka oskarża CBA o „psychomanipulację”, a przyjęta łapówka nazywana jest „wspomaganiem kampanii wyborczej”.

POŻEGNANIE ZE ZŁOTYM?

Jan Engelgard

Nowym ministrem finansów w rządzie Donalda Tuska będzie prof. Jacek Rostowski, ekonomista ze „szkoły” Leszka Balcerowicza. Tak oto, tylnymi drzwiami, wraca do gry człowiek, przez wielu oskarżany o zniszczenie polskiej gospodarki.

Z pierwszych enuncjacji wynika, że nowy minister nie będzie wcale mniej radykalny niż jego „mistrz”. Zapowiada otwarcie, że jego celem nadrzędnym jest tak szybkie, jak tylko się da, wprowadzenie w Polsce euro. Podobno Rostowski zażądał nawet specjalnych pełnomocnictw. Chce, by nikt nie wtrącał się do tego, co robi.

Był w Polsce taki czas, kiedy mówiono, że złotówka jest nadwartościowa, a dolar powinien kosztować 5 lub nawet 6 złotych. Ostatnim ministrem finansów, który to mówił, był Grzegorz Kołodko, jeden z mądrzejszych ekonomistów, choć - ze względu na swoją ekstrawagancję - raczej lekceważony i ośmieszany. Dziś dolar spadł do 2,50 zł. i nic się nie dzieje. Nawet w okresie rządów PiS nic się o tym nie mówiło. Polska nie ma już chyba możliwości (sama się tego pozbawiła) wpływania na kurs własnej waluty. Jak informuje „Gazeta Prawna”, w ciągu trzech miesięcy Polska straciła ponad 10 mld zł. z puli 67,7 mld euro unijnej pomocy, jaką dostanie w latach 2007-2013. Winny jest umacniający się złoty. Jeszcze w sierpniu 1 euro kosztowało ok. 3,8 zł., obecnie - 3,63 zł. Jeśli nowy rząd zdecyduje się na reformy, to ekonomiści przewidują dalszy wzrost wartości naszej waluty w stosunku do euro. Pod koniec 2008 roku może ono kosztować nawet 3,4 złote, a to oznacza, iż za te same unijne pieniądze będziemy mogli zrealizować mniej inwestycji. Coraz mocniejszy złoty dotknie przede wszystkim podmioty realizujące duże inwestycje infrastrukturalne, ale z drugiej strony umocnienie naszej waluty to jedna z oznak zaufania inwestorów i dobrej kondycji gospodarki.

Jedynym wyjściem, jakie się nam proponuje, to... szybkie przyjęcie euro. Przypomina to zamiar gaszenia pożaru przy pomocy benzyny. Rząd PiS nic nie robił, by choć na jakiś czas przywrócić suwerenność naszej waluty i trochę ją zdevaluować, czyli urealnić jej kurs. Grał na czas, oddalał wejście do strefy euro, ale tak naprawdę nie wiedział, co z tym wszystkim robić. Poprzednie ekipy rządowe prowadziły politykę dojścia do kryteriów, jakich wymaga się od krajów wchodzących do strefy euro. No i prawie je spełniamy, choć tajemnicą poliszynela jest to, że obecnie nawet Niem-

cy tych kryteriów nie spełniają, nie mówiąc o takich krajach jak Grecja, czy Włochy. Efekt jest taki, że polska gospodarka, zamiast gonić wyżej rozwinięte gospodarki państw zachodnich, *de facto* je subsydiuje. Mocny złoty to słaby eksport, to także hamulec rozwoju. W dodatku taka polityka oznacza bardzo wstrzemięźliwe korzystanie z kredytów (obsesja przed przekroczeniem deficytu budżetowego). Tymczasem kraje rozwinięte osiągnęły swoje sukcesy dzięki kredytom, nie bały się zadłużenia, nie boją się i obecnie. Polska bez zastrzyku kredytów nie ruszy z inwestycjami. Przykład krajów ościenych jest znamieny - np. kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego są znacznie szerzej wykorzystywane przez Czechy i Węgry, niż przez nas. W Warszawie, w kręgach ekonomicznych dominuje myślenie monetarystyczne - zwalczanie inflacji za wszelką cenę, likwidacja deficytu budżetowego, silny złoty. To pogłos polityki, jaką stosowała Polska przed 1939 rokiem - nasz złoty był jedną z najsilniejszych walut europejskich, a gospodarka ledwie dyszała.

Sprawa wydaje się przesądzona: jeśli nawet rząd PiS-u nie potrafił jasno postawić na wariant szwedzki czy brytyjski, stwierdzić, że Polska nie wejdzie do strefy euro w dającej się określić przyszłości, to co mówić o rządzie PO? Powrót do „polityki europejskiej” oznaczać będzie ni mniej ni więcej, tylko ślepe wypełnianie tego, czego oczekuje się od nas w Brukseli. Może się mylę, ale jak tu być optymistą, kiedy już pierwszy ruch nowej ekipy oznacza powrót polityki Balcerowicza. Chyba, że w trakcie realizacji tej strategii dojdzie do opamiętania. Może PSL, które obecnie godzi się na wszystko, stawi jakiś opór. Pamiętamy wszak, jak - młody jeszcze - premier Waldemar Pawlak nie wahał się i zdymisjonował samego Marka Borowskiego, a potem Stefana Kawalca. Tyle tylko, że obecnie premierem jest Donald Tusk, a Pawlak wcale nie przypomina tamtego, z połowy lat 90. Nie można też liczyć na opinię publiczną, która nie czuje niuansów i jest zachwycona naszym członkostwem w UE. Gdyby nawet doszło do referendum w sprawie złotego, to pewnie wygryliby zwolennicy euro, i to w stosunku 80 do 20. Musimy więc pomału pogodzić się z utartą narodową walutą - zegnaj złoty...

ze świata

□ Ojciec św. Benedykt XVI uda się od 15 do 20 kwietnia 2008 r. z pielgrzymką do USA. Papież odwiedzi Waszyngton, gdzie spotka się m.in. z prezydentem Bushem i Nowy Jork, gdzie odprawi Mszę św. na stadionie Yankee i wystąpi w ONZ. Gazety amerykańskie zastanawiają się, jakie skutki ta wizyta może przynieść dla odbywającej się w tym czasie kampanii wyborczej.

□ W przyszłym roku Benedykt XVI odwiedzi także Lourdes we Francji. Wizyta będzie związana ze 150. rocznicą maryjnych objawień.

□ W II turze wyborów prezydenckich w Słowenii wygrał kandydat popierany przez socjaldemokratów, Danilo Tuerk. Otrzymał on około 70% głosów.

□ Stan wyjątkowy w Gruzji ma być krótki. Dość szybko dojdzie też do wyborów. Prezydent Saakaszwili proponował nawet datę 5 stycznia. Opozycja chce wyborów później, bo jest rozbita. Rząd oskarża opozycję o spiskowanie z Rosją.

□ Stan wyjątkowy trwa też w Pakistanie, ale i on ma zostać szybko odwołany. Prezydent Musharaff wyznaczył datę wyborów na 9 stycznia. Pani Bhutto przebywa na razie w areszcie domowym.

□ 1 grudnia ma się zakończyć wycofywanie wojsk rosyjskich z terytorium Gruzji. Do końca 2008 roku ma zostać zlikwidowana rosyjska baza w Batumi.

□ W Polsce zatrzymano 7 żołnierzy z I zmiany kontyngentu w Afganistanie. Chodzi o akcję wojska, w której zginęły osoby cywilne.

□ Parlament Mongolii przyjął dymisję premiera Enchbolda. Premier zrezygnował, kiedy stracił stanowisko szefa rządzącej Partii Ludowo-Rewolucyjnej.

□ W walkach na Sri Lance (d. Cejlon) zginęło 17 rebeliantów tamilskich i żołnierzy syngalezki.

□ Na niemiecko-francuskim szczycie Merkel i Sarkozy wezwali do wprowadzenia sankcji przeciw Iranowi. Merkel i Sarkozy złożyli też wizyty w USA.

□ Szef sztabu rosyjskiej armii, gen. Bałujewski, nie ma wątpliwości, że tarcza antyrakietowa w Polsce i Czechach będzie wymierzona „jednoznacznie” w jego kraj.

□ W Mińsku odbył się ingres abpa Tadeusza Kondrusiewicza. Został tu przeniesiony z Moskwy, ale pochodzi z Białorusi.

□ Prezydent Białorusi Aleksander Łukaszenko podpisał dekret o budowie w tym kraju pierwszej elektrowni atomowej.

□ Ukraina osiągnęła z Rosją porozumienie o cenie gazu. Kijów zapłaci po 160 \$, chociaż wcześniej deklarował, że maksymalny pułap to 150 \$. Gazprom sprzedaje gaz Zachodowi po 300 \$ za 1000 m³, ale Ukraina ma zniżki m.in. za tranzyt tego surowca.

□ PE ratyfikował porozumienie z Ukra-

iną w sprawie niższych cen za wizy do strefy Schengen. Jeszcze w grudniu do strefy Schengen wchodzi Polska, do której wizy były wcześniej bezpłatne.

□ W czasie ataku na bazę wojskową w Dywanji, w której stacjonują Polacy, 5 żołnierzy odniosło niegroźne urazy. Zamachowców ujęto.

□ W Chile miał miejsce szczyt iberoamerykański. Król Juan Carlos skarcił tam prezydenta Wenezueli Chavez, który obraził b. premiera Hiszpanii Aznara. W jego obronie wystąpił nawet socjalista Zapatero.

□ Prezydent Autonomii Palestyńskiej, Abbas, dokonał otwarcia Mauzoleum Jasira Arafata. Otwarcia dokonano w trzecią rocznicę śmierci Arafata w Clamart.

□ Na Morzu Czarnym doszło do katastrofy ekologicznej. W czasie sztormu w zatoce kerceńskiej zatonął rosyjski statek z ropą.

□ Bomba wybuchła w parlamencie Filipin. Kilku deputowanych zostało rannych, jedna osoba zginęła.

□ Sąd Najwyższy Rosji nie uznał ostatniego cara Mikołaja II i jego rodziny za ofiary represji, a zabójstwa za zbrodnię bolszewicką. Zamyka to możliwość prawnej rehabilitacji cara.

□ Kolejna awantura na Węgrzech. Postkomunistyczny premier Gyurcsani mianował na szefa służb specjalnych Sandora Laborca, absolwenta akademii im. Dzierżyńskiego w Moskwie i funkcjonariusza KGB.

□ Kanada zdemontowała informacje, że Ottawa zamierza znieść wizy dla Polaków.

□ W Katanii na Sycylii otwarto konsul RP. Z tej okazji odprawiona została uroczysta Msza św. w miejscowej katedrze.

□ Prezydent USA G. W. Bush zatelefonował do polskiego ambasadora w Iraku, gen. Pietrzyka, by spytać o stan jego zdrowia. Generał opuścił już szpital i był obecny 11 listopada w Warszawie, gdzie został odznaczony przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego.

□ Na Manhattanie w Nowym Jorku stanął pomnik Jana Karskiego.

□ Kibice biją się w Polsce, tłuką i we Włoszech. Policjant, który chciał uspokoić sytuację, zastrzelił na parking przy autostradzie kibica Lazio. Skutek - odwołane mecze, starcia z policją w całej Italii, 75 rannych funkcjonariuszy.

□ W Wietnamie odkryto już 150 przypadków zachorowań na cholera. Tysiące osób cierpią na czerwonkę. Źródłem chorób upatrjuje się w skażeniu żywności po powodziach.

□ 18-latek wtargnął do szkoły w fińskim mieście Tuusula i zabił 8 osób, a później usiłował popełnić samobójstwo. W całym kraju ogłoszono żałobę.

□ Raport EBOiR (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju) podaje, że już wkrótce Polacy z Wielkiej Brytanii będą wracali do kraju. Czyżby pracujący w tej instytucji w Londynie Kazimierz Marcinkiewicz „załatwił” coś na poparcie obcych cudów?

Ciąg dalszy ze str. 3

KRAKÓW WYSPIAŃSKIEGO

Był pierworodnym synem Marii z Rogowskich i Franciszka Wyspiańskiego, rzeźbiarza. Miejsce urodzenia, jednopiętrowa kamienica z tablicą pamiątkową u wejścia, stanowi obecnie Dom Józefa Mehoffera, Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie. Gdy Staś miał cztery lata, rodzina Wyspiańskich przeniosiła się na ul. Kanoniczą, do słynnego Domu Długosza pod Wawelem

(fot.), w którym ongiś mieszkał ten wybitny historyk doby jagiellońskiej. Ojciec artysty w dawnej stajni i wozowni urządził pracownię rzeźbiarską. Nie było to łatwe dzieciństwo: w wieku siedmiu lat chłopiec został osierocony przez matkę, rodzina borykała się z trudnościami finansowymi, ojciec nie bardzo potrafił sprostać wyzwaniom dnia codziennego. Czym ten dom był dla Stanisława Wyspiańskiego, on sam ujął w strofy, a współczesny nam rzeźbiarz, Bronisław Chromy, utrwalił na tablicy zdobiącej fasadę: „U stóp Wawelu miał ojciec pracownię. Wielką izbę białą, wysklepioną, żyjącą figur zmarłych wielkim tłumem; tam chłopiec mały chodziłem, co czułem, to później w kształty mej sztuki zakułem”.

Później przyszły lata szkolne. Ukończywszy czteroklasową szkołę powszechną, 1 września 1879 roku Staś rozpoczął naukę w dawnym klasycznym Gimnazjum św. Anny. Z zachowanego świadectwa ukończenia IV klasy wynika, że Wyspiański był bardzo dobrym uczniem, gorzej radził sobie jedynie z geometrią i śpiewem. Okres nauki szkolnej uformował artystę duchowo, był to czas przyjaźni z Lucjanem Rydlem, Józefem Mehofferem i Stanisławem Estreicherem, czas kótek dramatycznych, wieczorków mickiewiczowskich i patriotycznych manifestacji. A była to szkoła o nie byle jakiej tradycji - najstarsze polskie gimnazjum, powołane do życia uchwałą Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 5 maja 1586, noszące dawniej nazwę Collegium Nowodworskiego. Gmach przy placu na Groblach, mieszczący dziś I Liceum Ogólnokształcące im. Bartłomieja Nowodworskiego, wzniesiono pod koniec XIX w., według projektu architekta Józefa Sare. Z kolei miejscem artystycznych studiów Stanisława Wyspiańskiego była Szkoła Sztuk Pięknych, obecnie Akademia Sztuk Pięknych przy pl. Jana Matejki. Jednocześnie z rozpoczęciem zajęć z rysunku i malarstwa, w październiku 1887 roku, Wyspiański rozpoczął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pierwszą większą pracą Wyspiańskiego były polichromie w kościele Mariackim, które od 1890 roku wykonywał wraz Józefem Mehofferem jako asystent Jana Matejki. Było to niezwykle doświadczenie artystyczne, na które złożyło się poznawanie tajników warsztatu pod kierunkiem mistrza malarstwa historycznego, a także bezpośrednie zetknięcie się ze sztuką gotyku. Wkrótce rozpoczął samodzielne monumentalne realizacje. W 1895 roku tworzył roślinno-kwiatowe polichromie w kościele oo. Franciszkanów. Prezbiterium i transept świątyni pokryły nasturcje i bratki oraz motywy heraldyczne. Dwa lata później Wyspiański otrzymał zamówienie na wykonanie witraży w tejże świątyni. Po-

stawiono mu sporą swobodę twórczą. Wśród innych powstało

arcydzieło: witraż nad chórem wyobrażający Boga Ojca zatytułowany „Stań się” (fot.) - niezwykle ekspresyjny, o ogromnej sile wyrazu. Realizacja projektu nastąpiła w 1904 roku. Ojcowie franciszkanie, wdzięczni artyście, którego „myśl i talent ożywiły mury ich świątyni” przed dziesięciu laty, uczcili go tablicą w kruchcie kościoła. Wyspiański równocześnie ze sztuką dekoracyjną rozwijał w Krakowie działalność w dziedzinie sztuki stosowanej, zajął się projektowaniem wnętrza Towarzystwa Lekarskiego, witraży, balustrady klatki schodowej, mebli.

„Wesele”, „największy polski dramat po *Dziadach* Mickiewicza”, powstawał w cieniu murów kościoła Mariackiego, w niewielkim pokoju-pracowni, który artysta wynajmował w sąsiadującej ze świątynią tzw. kamienicy Czyncielów przy pl. Panny Maryi. Stworzenie „Wesela” upamiętnia obecnie tablica wmurowana w ścianę domu stojącego na tym miejscu. Podążając śladami Wyspiańskiego, nie można pominąć i drewnianego dworku Włodzimierza Tetmajera w Bronowicach Małych (obecnie w granicach Krakowa - fot.), gdzie odbyło się słynne wesele Lucjana Rydla z Jadwigą Mikołajczykówną. „Rydlówka” za sprawą Wyspiańskiego na stałe weszła do kultury polskiej. Mie-

ści się tu Muzeum Młodej Polski udostępnione publiczności 40 lat temu. Przy odrobinie szczęścia można w nim spotkać kustosz Marię Rydlową, która z wielką swadą opowiada, jak powstawało „Wesele” i pokazuje framugę drzwi, o którą wspierał się Wyspiański, obserwując weselników. Z dworkiem łączy się ciekawa tradycja. Co roku, pod koniec listopada, przed „Rydlówką” odbywa się „osadzenie chochoła”, gromadzące licznych gości. Zjawia się kapela krakowska i dzieci z pobliskich szkół w regionalnych strojach. Barwny korwód tańczy skoczne krakowiaki. Kulminacyjnym punktem jest przykrycie słomianym chochołem dorodnego krzaka róży przy dźwiękach melodii „Miałeś chamie złoty róg...”.

Prapremiera „Wesela. Dramatu w 3 aktach wierszem” odbyła się 16 marca 1901 roku w Teatrze Miejskim, obecnie Teatr im. Juliusza Słowackiego, przy pl. św. Ducha. Do głębi poruszyła publiczność, choć po trosze miała też posmak skandalu. Dopiero wówczas, po kilku przedstawieniach, Wyspiański został doceniony i obdarzony mianem narodowego wieszcza. Niedługo cieszył się sławą i powodzeniem. Zmarł 28 listopada

1907 roku. Następnego dnia radni miejscy, uznając, że artysta „dla Krakowa był nie tylko genialnym poetą i malarzem, był jego kochającym i ukochanym synem, był jednym z najgorliwszych obrońców i opiekunów jego pamiątek i zabytków”, podjęli decyzję o pochowaniu go w Panteonie Narodowym - Krypcie Zasłużonych w kościele oo. Paulinów na Skałce. Kraków okrył się żałobą. Czarne chorągwie spoiły Muzeum Narodowe w Sukiennicach, Akademię Sztuk Pięknych, Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, wieżę Ratuszową. Trumnę wystawioną w krypcie kościoła Pijarów odwiedziły tysiące krakowian. Ceremonie pogrzebowe odbyły się 2 grudnia. Kilkadziesiąt tysięcy osób towarzyszyło Stanisławowi Wyspiańskiemu w ostatniej drodze z kościoła Mariackiego na Skałkę. Bił Zygmunt i wszystkie pozostałe krakowskie dzwony. Na ulicach zamarło życie, artystę żegnał cały Kraków, rodzina, przyjaciele, władze miasta, profesorowie Akademii Sztuk Pięknych i Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, włościanie z okolic Krakowa i górale z Zakopanego. Trumnę, na którą oczekiwali przeor paulinów ojciec Federowicz, wniesiono do krypty przy śpiewie chórów akademickich z Krakowa i Lwowa. Odśpiewano „Salve Regina”. Sarkofag stanął 5 lat później, zaprojektował go architekt Jan Rzymkowski.

Stanisław Wyspiański ma w Krakowie pomnik i muzeum. W 75. rocznicę jego śmierci, w 1982 roku, przed gmachem Muzeum Narodowego przy ul. 3 Maja odsłonięto grupę rzeźbiarską autorstwa Mariana Koniecznego - artystę otoczonego postaciami ze swoich dramatów. Dzieła autora „Nocy listopadowej” prezentowane są w Muzeum Stanisława Wyspiańskiego, znajdującym się w kamienicy Szolajskich przy ul. Szczepańskiej.

Stanisław Wyspiański - wizjoner, intelektualista, duchowy spadkobierca wielkich romantyków - umarł w wieku zaledwie 38 lat. Był artystą niezwykle wszechstronnym i czynnym. Znakomity malarzem i poetą, którego ogromna aktywność twórcza obejmowała coraz to nowe dziedziny sztuki: teatr, grafikę książkową, sztukę użytkową. Żył przeszłością rodzinnego miasta. „O kocham Kraków - bo nie od kamieni przykrościm doznał - lecz od żywych ludzi” - pisał z gorczy. Życie bowiem nie szczędziło mu cierpień: trawiła go wyniszczająca choroba, zaznał gorzkiego smaku nędzy i klęski, do końca swoich dni pozostał artystą w dużym stopniu niespełnionym, nie zdołał przebić się przez mur niezrozumienia, wiele jego monumentalnych projektów nigdy nie doczekało się realizacji. Rok 2007, ogłoszony „Rokiem Wyspiańskiego”, obfitujący w wydarzenia wystawiennicze i teatralne nie tylko w Krakowie, jest próbą uhonorowania artysty w setną rocznicę śmierci. Jego wizje polskiej duszy do dziś niepokoją i porażają aktualnością. Tylko kto teraz słucha poetów...

Ewa Ziółkowska

Poślij mnie...

Barbara Stettner-Stefańska

Mieszkańcy Kamienia Śląskiego traktują świętego Jacka nieco familiarnie, jak swojaka, który urodził się w ich wiosce (1183 r.) i ma wobec tego obowiązek być ich orędownikiem w niebie. Są również dumni, że to właśnie ich „Jacołszek” jest od 1993 r. głównym patronem nowoutworzonej górnośląskiej metropolii, obejmującej archidiecezję katowicką oraz diecezję opolską i gliwicką.

Najświętszy jak dotąd obywatel tej niewielkiej miejscowości koło Gogolina pochodził z możnego w średniowie-

Kamień Śląski - miejsce urodzenia św. Jacka

czu rodu Odrowążów, a jego krewnym był biskup krakowski Iwo Odrowąż. Ten zadbał o edukację młodzieńca i wysłał go na studia do Włoch, gdzie Jacek zetknął się ze św. Dominikiem i już niebawem wyraził gotowość zostania zakonikiem. W 1221 r. znalazł się w gronie braci, którzy jako ostatni zostali osobiście obłócczeni przez twórcę zakonu, nazwanego później dominikanami. Po powrocie do kraju, już jako brat Jacek, utworzył polską prowincję tego zgromadzenia i rozpoczął działalność misyjną w Polsce, na Rusi i w Prusach. Założył też blisko 30 klasztorów, m.in. we Wrocławiu, Gdańsku, Chełmnie, Elblągu, Toruniu, Kamieniu Pomorskim, Płocku, Sandomierzu. Od 1238 r. aż do śmierci, 15 sierpnia 1257 r., Jacek Odrowąż przebywał w konwencie św. Trójcy w Krakowie. Już za życia miał opinię świętego męża i cudotwórcy, który był „mocen wskrzeszać zmarłych”. Został kanonizowany w 1594 r.

Krakowianie, którzy - podobnie jak mieszkańcy Kamienia Śląskiego - uważają go za swojego, nazywają go popufale „świętym Jackiem od pierogów”. Przydomek ten wiąże się z legendą, według której podczas wielkiego głodu

**750 rocznica śmierci
Św. Jacka z rodu Odrowążów**

panującego w Krakowie przyszedł święty Jacek karmił biedaków pierogami. Zmaterializowanym echem tego podania jest organizowany co roku w sierpniu krakowski festiwal pierogów. W 2007 r., kiedy Kościół katolicki obchodzi siedemsetpięćdziesiątą rocznicę śmierci pierwszego polskiego dominikanina, na placu Szczepańskim w Krakowie triumf święciły pierogi

ze szpinakiem i pierogi z kaszą. Ta rozrywkowa impreza była tylko jednym z punktów bogatego programu obchodów jubileuszu 750-lecia śmierci św. Jacka. W kalendarzu rocznicowym znalazło się wiele wydarzeń o charakterze religijnym, naukowym i kulturalnym, które miały na celu przypomnieć postać tego zasłużonego misjonarza, zaangażowanego w dzieło ewangelizacji na terenie Rzeczypospolitej i krajów ościennych.

Bo paradoksalnie - mimo popularności w rodzinnym Kamieniu Śląskim, Krakowie i w miejscowościach, gdzie w Polsce dominikanie założyli swoje klasztory - św. Jacek jest bardziej znany i czczony za granicą niż we własnej ojczyźnie.

Pisał o nim Cervantes, malował go El Greco. W rzymskich kościołach wisi wiele obrazów przedstawiających św. Jacka, w bazylice św. Sabiny na Awentynie poświęcono mu kaplicę, na placu św. Piotra jako jedyny Polak figuruje na kolumnadzie Berniniego. Jego postać spotykamy w Lourdes, gdzie wzdłuż drogi procesyjnej ustawiono wyłącznie figury świętych biblijnych i związanych z Francją, imieniem św. Jacka (Saint Hyacinthe) nazwano miasto w Kanadzie, w Chicago jest bazylika pod wezwaniem św. Jacka, w Ameryce Łacińskiej należy on do najpopularniejszych świętych... Tylko mało kto wie, że był Polakiem.

Dokończenie na str. 10

LA PAGE DES FRANCOPHONES
de Richard Zienkiewicz (riczienk@laposte.net)

VENDANGES POLONAISES

C'est bien au sens propre qu'il faut l'entendre car la Pologne est aussi - comme tout le monde ne le sait peut-être pas - un pays de culture du vin.

Certes, avant tout, notre pays est un pays de vodka, d'hydromel et de bière, et l'on dit souvent que là où il y a de la bière, il n'y a pas de vin et vice-versa. Ce n'est pas toujours vrai, l'Alsace en est un contre-exemple. Sous le régime communiste, où tout était nivelé par le bas, la bière était assez insipide et standardisée. Mais depuis le retour à la démocratie et à l'économie de marché, les brasseries ont repris leur activité traditionnelle avec de bonnes recettes et proposent maintenant des produits de qualité, propres à satisfaire les amateurs exigeants. D'une manière plus confidentielle, la vigne et la culture vinicole reviennent aussi depuis peu, là où elles existaient il y a longtemps. Le vin et la culture de la vigne en Pologne remontent au Moyen-âge où cette activité a connu un essor à la mesure du développement de la civilisation chrétienne. L'Église ayant besoin de vin pour la messe, il était plus économique et plus facile à l'époque de le produire sur place plutôt que de le faire venir des régions du sud de l'Europe. Beaucoup de lieux polonais portent dans leurs noms le mot «winnica» (la vigne, le vignoble) ou un de ses dérivés, ce qui témoigne de l'ancienneté de cette culture en terre polonaise. Un autre témoignage est donné par de nombreux voyageurs étrangers parcourant la Pologne de cette époque qui y notent la présence de vignobles, notamment à Cracovie ou à Toruń. À l'instar de la France, le développement des monastères s'est également accompagné d'un développement de la culture de la vigne dans toutes les régions, notamment en Grande-Pologne ou en Mazovie. Toutefois, le climat du pays ne permettait sans doute pas d'avoir du vin de grande qualité et la culture de la vigne s'est petit à petit réduite. Cela n'a pas empêché les Polonais d'être amateurs de vin, surtout dans les couches aisées de la société qui avaient les moyens de s'en acheter. C'est au XVIIe siècle que l'habitude de boire du vin pour les grandes occasions a pris un essor important dans le pays. Le vin était alors un phénomène de mode et témoignait de la position sociale de celui qui en buvait. Chaque demeure digne de ce nom se devait d'avoir une cave bien remplie. Le pays était alors un important importateur de vin. On le faisait venir de partout, mais avant tout de la Hongrie voisine. Il en est resté le nom que l'on donne au vin rouge «węgryz», dont la racine provient de «Węgry», nom de la Hongrie en polonais. Toutefois, ce n'est pas le vin rouge qui était le préféré, mais le tokaj, le fameux «Vinum Regum - Rex Vinorum» (le vin des rois, le roi des vins) comme l'appelait Louis XIV et dont Voltaire était aussi un grand amateur. Les Polonais achetaient le tokaj sur

pied, avant les vendanges. Après la vinification, l'élevage se faisait dans les caves en Pologne. Les meilleurs tokajs venaient de Cracovie et de Varsovie et, d'après les chroniqueurs, atteignaient des sommets de qualité. À côté des vins hongrois, la noblesse polonaise importait aussi des vins de Grèce, d'Espagne, du Portugal, de préférence des vins riches et doux, rappelant par leurs textures les hydromels polonais. Parallèlement, dans les couches les plus aisées, fascinées par la culture française, les vins de Bourgogne et de Bordeaux étaient également très appréciés. Et comme c'était une époque où l'on consommait sans modération, on peut imaginer que le commerce du vin était particulièrement florissant et l'on peut comprendre ainsi que la culture de la vigne et le vin polonais n'ont pas connu beaucoup de succès. En raison de son microclimat favorable, c'est la région de Zielona Góra dans le sud-ouest du pays qui est la principale région vinicole du pays. On dit même que la ville est la capitale du vin en Pologne. La cité est construite sur sept collines dont certaines étaient couvertes de vignes dans le passé. On en parlait déjà au XIVe siècle, mais elles existaient certainement depuis plus longtemps. À l'époque, la vigne était cultivée par des moines. Ensuite, ces derniers ont été suivis par les riches propriétaires et par les agriculteurs. En octobre 1852, les autorités municipales instaurèrent la fête des vendanges. Elle a été remise au goût du jour avec un défilé haut en couleurs à la tête duquel Bacchus, le dieu du vin, tient la place d'honneur. La fête, qui est de plus en plus médiatisée, est l'occasion de déguster la production locale. Actuellement, elle a lieu au début du mois de septembre et dure neuf jours, ce qui attire beaucoup de touristes. On fait du vin aussi dans toute la Basse Silésie, ainsi que dans le sud-est et l'est de la Pologne, sans oublier les alentours de Varsovie. La production du vin n'occupe encore que quelques centaines de personnes pour une surface estimée à un peu plus de deux cents hectares donnant quelques millions d'hectolitres, ce qui est très peu. Mais il existe un Institut polonais de la vigne et du vin, et les vigneronnes – une poignée de passionnés – se réunissent régulièrement pour échanger leurs expériences. Pour l'instant, ils agissent encore contre vents et marées en dépit d'une réglementation peu adaptée qui les empêche de mettre leurs vins en vente dans les réseaux de distribution, et ils cherchent les meilleurs céps à adapter au terroir polonais. Qui sait? Un jour, le vin polonais aura peut-être sa place sur le marché, avec ses grands crus et ses millésimes. Il aura alors cessé d'être une simple curiosité.

Dokończenie ze str. 9

Poślij mnie...

Obchody 750-lecia jego śmierci stały się dobrą okazją, aby Polska przypomniała światu, że święty Jacek był jej synem. Służyły temu i służą, bo jubileusz jeszcze trwa, rocznicowe uroczystości, przede wszystkim w Rzymie, sercu chrześcijaństwa, ale i w wielu innych miejscach, którym patronuje polski dominikanin. O polskim rodowodzie św. Jacka było ostatnio głośno m.in. na Korsyce, gdzie od 1608 r. niedaleko Bastii istnieje Dom św. Jacka (Maison St. Hyacinthe), założony przez hiszpańskich dominikanów, a należący dziś do Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

Oroszczenie kultu św. Jacka w jego Ojczyźnie zadbali m.in. organizatorzy tegorocznego, jedenastego już z kolei, Ogólnopolskiego Spotkania Młodych nad Jeziorem Lednickim.

„Lednica” to najważniejsza i największa młodzieżowa impreza religijna w Polsce. Bierze w niej udział ok. 100 tys. osób, a papież kieruje do nich specjalne przesłanie. Uczestnicy spotkania tańczą, śpiewają, modlą się, wreszcie przechodzą tam przez bramę w kształcie ryby. Jako pierwszy przekroczył ją symbolicznie Jan Paweł II, który w 1997 r. nadleciał helikopterem nad to historyczne dla Polski miejsce i w ten sposób przeprowadził polską młodzież w nowe tysiąclecie. „Nie lękajcie się iść w przyszłość przez Bramę, którą jest Chrystus” - napisał wtedy w swym przesłaniu - „Wiercie Jego słowom, wiercie Jego miłości. W Nim jest nasza zbawienie. Zanieście przyszłym pokoleniom świadectwo wiary, nadziei i miłości (...).”

W 2007 r. młodzi ludzie zebrali się na Lednicy, aby słowami św. Jacka: „poślij mnie!” wyrazić apostolską gotowość głoszenia Chrystusa. Jacek Odrowąż wypowiedział je w momencie, gdy św. Dominik martwił się, że nie ma kandydatów do ewangelizacji w Polsce i sąsiadujących z nią krajach. „Przyjedź nad Lednicę, aby zrobić krok do przodu w rozwoju własnego człowieczeństwa i zaangażowania w chrześcijaństwo. Tym krokiem do przodu jest przejście od osobistego wyboru Chrystusa do decyzji aktywnego głoszenia Chrystusa innym. Zostań apostołem Chrystusa!” - zachęcał młodych ludzi ojciec Jan Góra OP.

W naszych czasach ewangelizacja wcale nie jest łatwiejszym zadaniem, niż w średniowieczu, w epoce św. Jacka. W czerwcu 2007 r. z miejsca, które jest kolebką polskiego chrześcijaństwa, wyruszyło blisko sto tysięcy „siewców Lednicy” i potencjalnych naśladowców św. Jacka. Czy sprostają zadaniu głoszenia Chrystusa, na co dzień?

Barbara Stefańska

Ciąg dalszy ze str. 3

Oddawanie władzy

Ale już zaproszenie premiera-elekta do Urzędu Rady Ministrów i przyznanie mu gabinetu na czas tworzenia rządu wyciszone, tak jak i odpowiedź szefa PO, że poradzi sobie bez łaski Kaczyńskiego.

Dla niektórych najważniejszą rzeczą obchodów Święta Niepodległości - 11 listopada było to, że Kaczyński nie podał na trybunie ręki Komorowskiemu, a Tusk miał problemy z wieńcem, bo na szarfie podpisał się także jako premier. Na nic tłumaczenie, że uroczystości organizowało wojsko. „Zawistni Kaczyńscy” nie potrafią wznieść się ponad podziały i tyle. Taki przekaz obowiązuje, choć pęka w zetknięciu z rzeczywistością.

„Trybuna” niezbyt szczerze dziwi się, że „wciąż rządzi Kaczyński”, chociaż procedury idą szybciej niż przewiduje ustawa. W podobny ton uderzają inne gazety. Nowy wiatr w żagle łapią też niektóre organy... państwowe. Wystarczy tu przypomnieć „bunt” prokuratorów w Warszawie, umorzenie śledztw w sprawie „wanny Wassermana” czy śmierci ojca Zbigniewa Ziobry. Beta Sawicka będzie odpowiadała za przyjęcie łapówki z „wolnej stopy”, a „Newsweek” w jej sprawie oskarża już Centralne Biuro Antykorupcyjne. Za dobrą monetę bierze wyjaśnienia b. posłanki o „psychomanipulacji” i łapówce, która była tylko „dofinansowaniem kampanii”. O „kręceniu lodów”, „dojściach”, „mache-rach” i „frontmence” już nic nie ma.

„De-PiS-yzacja” trwa nawet w kulturze. Zdolny reżyser teatralny Jan Klata dobrał sobie do współpracy młodego ideologa lewicy Sławomira Sierakowskiego i razem wypichcili adaptację „Szewców” Witkacego, która jest karykaturą rządów PiS. Kod jest nie tylko czytelny, ale prymitywny. Prokurator Skurvy... to Ziobro etc. Połączenie gazetowych doniesień z ostatnich miesięcy z Witkacym trudno uznać za udane, ale jest to wprowadzanie krytyki poprzednich rządów na „wyższy poziom”... kultury.

Rządy PiS kończy dość symboliczne schwytywanie w Niemczech ukrywającego się przed wymiarem sprawiedliwości b. senatora i biznesmena Henryka Stokłosa. Ciekawą ocenę tego faktu dała... żona zatrzymanego. Jej zdaniem, Stokłosa dał się sam złapać, bo był zmęczony sytuacją. Na pytanie, dlaczego dzieje się to dopiero teraz (ukrywał się od początku roku), małżonka odpowiada, że teraz zmieniła się sytuacja, a za poprzedniej władzy „wiadomo, jak było”. „Wracający” przestępcy będą teraz wyzwaniem dla... PO, które krytyką PiS samo wpędziło się w niewygodną sytuację. Na początek obrońca Stokłosa, który jest też kandydatem Platformy na następcę Zbigniewa Ziobry, czyli Ministra Sprawiedliwości, musiał wymówić obronę... Trzeba wybierać, ale trudno porównać to ze standardami wyboru np. takiego Ołdakowskiego?

Bogdan Usowicz

Listy do Marii-Teresy

Szanowna Pani Mario!

Pogubiłam się zupełnie w swoim życiu. Niby wszystko jest w porządku. Mąż pracuje, nie pije, nie zdradza (tak myślę), trójka dzieci w szkołach. Normalny, przeciętny dom. Mąż pracuje, ja - chociaż mam wyższe studia - nigdy we Francji nie pracowałam. Mąż chciał żebym dobrze prowadziła dom i opiekowała się dziećmi.

Powie Pani, idealna rodzina, o co więc chodzi? A właśnie o to, że głównie mąż tak mnie denerwuje, że z byle powodu powstaje awantura. Nie zwykła awantura, ale piekło. Wymyślam mu, że mi zmarnował życie, a kiedy słyszę, że niejedna kobieta mogłaby mi pozazdrościć, ogarnia mnie szal. Denerwują mnie także dzieci, szczególnie starszy syn, który zawsze staje po stronie ojca. To życie stało się dla mnie puste, nudne i nie do zniesienia. Myślę o powrocie do Polski, tam jednak łatwiej odnaleźć sens życia. Żal mi dawnych przyjaciół, z którymi byłam tam tak bardzo związana. Tu myślę, że nikt mnie nie rozumie. A może to zwykła nostalgia emigracyjna? Ani mąż, ani dzieci nie myślą o powrocie. Mąż ma dobrą pracę, a dzieci chcą tu kontynuować naukę. Chyba tylko ja w tej naszej rodzinie czuję się nieszczęśliwa. A może to ze mną coś jest nie w porządku? Czy to są normalne stany?

Irena

Droga Pani Ireneo

Człowiek z natury ma w sobie potencjał twórczy. Może on być silniejszy u osób o bogatszym temperamencie lub słabszy u osób ze skłonnością do lenistwa. Może być też różnie ukierunkowany: w stronę negatywną (agresja, wojny) lub też pozytywnie, w twórcze życie na różnych płaszczyznach: naukowej, artystycznej, aktywności społecznej, rozwoju własnej osobowości, tworzenia różnych stowarzyszeń wspomagających słabszych, chorych, samotnych czy nieszczęśliwych. Również twórcze może być - jak pisał poeta i prozaik Edward Stachura - cerowanie swetra, piękne nakrycie stołu świątecznego czy zrobienie wykwinetnego tortu urodzinowego. Specjalny rodzaj twórczości to praca nad własnym rozwojem osobowym, poznawanie siebie, zrzucanie maski, aby widzieć się we właściwym świetle, niezafalszowanym wyobrażeniami o własnej

doskonałości. Twórcze jest także prowadzenie domu i wychowywanie dzieci. Jeśli mądrze i dojrzałe podchodzi się do tego problemu, to można w nim dostrzec całe bogactwo zdarzeń. Dojrzewające dziecko, jego rozwój, to otwarta księga, gdzie można obserwować różne etapy wzrostu młodego człowieka. Już samo kierowanie jego rozwojem jest też pięknym, choć trudnym, procesem twórczym. Niedoceniając kobiety, która na co dzień wykonuje te prace, a na ogół mówi się o niej „kobieta niepracująca”, jest daleko odbiegające od prawdy. Jednak przychodzi taki moment, kiedy dzieci są już odchowane, usamodzielniają się i wtedy kobieta - matka zaczyna odczuwać jakieś nieokreślone niedosyty. Nie zawsze potrafi w porę znaleźć inną formę twórczej aktywności, gdzie byłaby czynna, czuła się potrzebna i doceniana. To budzi dużą frustrację, poczucie „zmarnowanych” lat w domu. Często kobiety ubierają to w formę określeń, że „poświęciły się” rodzinie, a teraz odczuwają niewdzięczność bliskich. Oczywiście, kiedy sami sobie z sobą nie radzimy, „zwalamy” winę na kogoś najbliższego, kto jest akurat „pod ręką” - na męża, dzieci. A jakże rzadko taki stan prowadzi do refleksji, co zrobić z następnym etapem własnego życia, jak wypełnić pustą przestrzeń, kiedy dzieci już nie wymagają naszego aktywnego udziału w ich życiu, a nawet wtrącanie się w sprawy młodych może psuć stosunki rodzinne. Tak więc uświadamiamy sobie, że oto znajdujemy się na nowym etapie życia, z którym możemy zrobić to, co chcemy. Możemy całą aktywność obrócić w negatywne uczucia i mieć do wszystkich pretensje o wszystko. Jest to dla kobiety okres trudny, związany często z menopauzą, obniżaniem nastrojów, co może prowadzić do czasowej lub długotrwałej depresji. Nie ma innego wyjścia, jak zaakceptowanie nowego etapu swego życia, skierowanie twórczej aktywności na to, co można, co chcemy zrealizować z marzeń niespełnionych naszego życia. Wiąże się z tym także problem odpowiedzialności za siebie. Nie zrzucanie winy na męża, na rodziców, na dzieci, ale dojrzałe prowadzenie swojego życia, ze świadomością, że życie to niekończący się proces twórczy. Bez względu na wiek, ciągle uczymy się czegoś nowego, przeżywamy różne doznania na nowo i odbieramy świat i ludzi ciągle na nowo. Osobom sfrustrowanym, żyjącym na emigracji, wydaje się, że wystarczy wrócić do Polski i natychmiast rozwiążą się wszystkie problemy. Jest w tym trochę racji, bo baza w postaci rodziny to duże wsparcie, ale... nasze wewnętrzne problemy poniesiemy ze sobą bez względu na to, czy wrócimy do Polski, czy zmienimy kraj emigracji. Dla kobiety problem powstaje, kiedy dzieci się usamodzielniają, a dla mężczyzny ciężkim doświadczeniem jest okres przejścia na emeryturę. Ważne jest, żeby podjąć to wyzwanie do nowego życia, które też może przynieść dużo satysfakcji, poprzez podjęcie drogi twórczej akceptacji.

Maria Teresa Lui

* Kronika polonijna *

od 1992 roku redaguje Zbigniew A. Judycki

USA

□ W amerykańskim parku noszącym nazwę „Warszawa” w Ansonii (stan Connecticut), pod koniec lat trzydziestych ubiegłego stulecia miejscowa Polonia wzniosła pomnik ks. Józefowi Janowskiemu, kapłanowi Zgromadzenia Księży Misjonarzy Świętego Wincentego à Paulo. J. Janowski urodził się w 1878 w Dakowach Mokrych k. Grodziska Wielkopolskiego. Po ukończeniu Seminarium Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie i przyjęciu tam święceń kapłańskich w 1904 roku pracował przez trzy lata jako katecheta i prefekt Arcybiskupiego Małego Seminarium Duchownego we Lwowie. W 1907 wyjechał do USA, gdzie pełnił początkowo funkcję asystenta w parafii Derby (Connecticut), a następnie w New Haven oraz był profesorem w Kolegium św. Jana Kantego w Erie (Pensylwania). W latach 1919-1920 był kapłanem w armii gen. J. Hallera (uczestnik kampanii francuskiej i wojny polsko-rosyjskiej). Po powrocie do Stanów Zjednoczonych proboszcz parafii św. Stanisława Biskupa w New Haven i superior misjonarzy 1921-1929; proboszcz w Ansonii (Connecticut) 1929-1936. Urządził w Ansonii park publiczny noszący nazwę „Warszawa”. Zmarł 5 listopada 1936 w Chicago.

NORWEGIA

□ Szereg polskich nazw geograficznych na wyspach należących do Norwegii wiąże się z naszymi badaniami naukowymi obszarów podbiegunowych. Już na początku lat trzydziestych ubiegłego stulecia polskie ekspedycje polarne prowadziły badania na wyspach Svalbard, Niedźwiedziej i Spitsbergen. Są tam liczne polskie nazwy, np. Góry Piłsudskiego, Góra Kopernika, szczyt Wawel i inne.

BELGIA

□ W styczniu 2008 roku misjonarze oblaci Maryi Niepokalanej będą obchodzić jubileusz 60-lecia ich opieki duszpasterskiej nad Polonią belgijską i luksemburską. Pragnąc zapewnić stałą opiekę duszpasterską dla Polaków w Belgii i Luksemburgu, prymas ks. kardynał August Hlond erygował w 1926 roku Polską Misję Katolicką, z siedzibą w Brukseli, którą 1 stycznia 1948 roku powierzył misjonarzom oblatom. Pierwszym rektorem - oblatem został o. Karol Kubsz (1948-1961), a następnym o. Henryk Repka (1961-1981), któremu w 1973 roku ks. biskup Władysław Rubin rozszerzył kompetencje również na Holandię. Po jego nagłej śmierci urząd rektora objął na okres trzech lat ks. Bolesław Kurzawa (1981-1984). W 1984 ponownie kierownictwo Misji wróciło do oblatów, a kolejnymi rektorami byli: o. Tadeusz Frankow (1985-1988),

o. Józef Pielorz (1988-1992), o. Leon Brzezina (1992-2000), o. Ryszard Sztylka (2000-). Rektorat Polskiej Misji Katolickiej w Brukseli posiada własny dom, w którym mieści się kaplica na 200 osób, sala katechetyczna, biblioteka oraz archiwum. Obecnie, oprócz parafii w Brukseli (proboszcz o. Tadeusz Czaja, wikariusz o. Władysław Walaszczyk), oblaci obejmują opieką duszpasterską placówki w Charleroi (o. Bronisław Dejneka, o. Tadeusz Krzemiński), Genk (o. Jerzy Kaszyca), Leopoldsburgu (o. Ryszard Sztylka), Liège (o. Waclaw Górniak, o. Stanisław Heller, o. Władysław Laskowski, o. Józef Pielorz, o. Kazimierz Szymurski), Rekem (o. Zbigniew Opyd), Ressaix (o. Piotr Pożoga) i Sirault (o. Andrzej Świątek).

Parafia brukselska pw. Matki Boskiej Częstochowskiej wynajmuje duży kościół Notre-Dame de la Chapelle. Przy parafii działają poradnie: społeczna, medyczna i pośrednictwa pracy oraz organizowane są kursy języka francuskiego i polskiego. Bardzo dobrze prowadzona jest Polska Szkoła, której dyrektorem jest o. Władysław Walaszczyk. Ośrodki polskie w Genk i Ressaix posiadają własne kaplice, sale parafialne i probostwa, a w Charleroi własny dom i salę parafialną. Przy oblackich placówkach duszpasterskich w Belgii działa wiele organizacji kościelnych: Bractwo Zywego Różańca, Stowarzyszenie Mężów Katolickich, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, Seniorzy Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, Forum Katolickie, Klub Inicjatywy Katolickiej, Towarzystwo Fundacji Jana Pawła II. Stałą opieką objęli również oblaci doroczne festiwale Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, na których występują polskie chóry, zespoły taneczne, folklorystyczne i recytatorskie. Corocznie misjonarze oblaci organizują pielgrzymki do sanktuariów maryjnych w Montaigu, Banneux i Ressaix, a w każdą ostatnią niedzielę października odprawiana jest uroczysta Msza św. w kościele parafialnym w Lommel za 257 polskich żołnierzy poległych w II wojnie światowej i pochowanych na miejscowym cmentarzu. Rolę informacyjną pełnią kwartalniki i okazjonalne biuletyny parafialne, ukazu-

jące całokształt życia poszczególnych wspólnot katolickich oraz ważniejsze przedsięwzięcia organizacji polonijnych.

POLSKA

□ Wydawnictwo Europa we Wrocławiu wydało ciekawą publikację autorstwa Jadwigi i Jana Jagusiaków „Polacy w Europie. 500 zagadek”. Zawartość książki to fakty i ciekawostki o europejskich peregrynacjach Polaków w tysiącletniu, przypominające zdarzenia dotyczące naszych rodaków, których losy łączyły się w znaczny sposób z dziejami innych krajów i narodów.

LITWA

□ Znanym działaczem sportowym na Litwie jest nasz rodak Michał Sienkiewicz, urodzony 10 września 1933 r. we wsi Janieńce na Wileńszczyźnie.

Wieloletni międzynarodowy sędzia lekkoatletyczny (m.in. podczas Igrzysk Olimpijskich w Moskwie 1980). Wiceprezes Litewskiej Federacji Lekkiej Atletyki i prezes Litewskiego Lekkoatletycznego Kolegium Sędziowskiego 1970-1985. Prezes Federacji Ringo Litwy oraz wiceprezes Międzynarodowej Federacji Ringo. Członek Narodowego Komitetu Olimpijskiego Litwy od 1988 (honorowy od 2004). Współzałożyciel Klubu Sportowego Polaków na Litwie „Polonia” 1990. Prezes reaktywowanego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i Klubu Sportowego „Solcza” w rejonie solecznickim. Laureat nagrody TV Polonia im. St. Walasiewicza. Odznaczony m.in.: złotym i srebrnym medalem „Za zasługi dla sportu Litwy” oraz złotym medalem Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

MACEDONIA

□ W latach 1964-1966 dyrektorem programu ONZ odbudowy Skopje po trzęsieniu ziemi był Polak - prof. Adolf Ci-borowski.

WIELKA BRITANIA

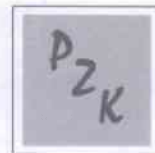
□ W br. Teatr Polski ZASP w Londynie obchodził jubileusz 60-lecia swojej działalności. W 1947 podjął działalność w Londynie pod nazwą Teatr Dramatyczny, od 1953 jako Teatr Polski im. J. Słowackiego, od 1956 Teatr Polski, od 1960 do dziś Teatr Polski ZASP (Związek Artystów Scen Polskich). Pierwszymi dyrektorami teatru byli Jadwiga Domańska i Radulski. Od 1979 teatrem kieruje Irena Delmar.

Polacy we Francji

APEL SEKRETARZA GENERALNEGO POLSKIEGO ZJEDNOCZENIA KATOLICKIEGO

Konczy się listopad - miesiąc pamięci naszych drogich zmarłych. W ostatnią niedzielę listopada obchodzimy uroczystość Chrystusa Króla - święto Akcji Katolickiej. Przez cały miniony rok liturgiczny, w parafiach i towarzystwach, próbowaliśmy zastanawiać się, w świetle Ewangelii św. Łukasza, nad tematem naszego powołania w Kościele: „Przypatrmy się naszemu powołaniu” - takie było hasło programu duszpasterskiego.

Przez sakrament chrztu staliśmy się dziećmi Bożymi i zostaliśmy wszczepieni w Mistyczne Ciało Chrystusa, którym jest Kościół; przez sakrament bierzmowania zostaliśmy umocnieni w naszym wyznaniu wiary, nadziei i miłości i jako dojrzały chrześcijanie gotowi odpowiedzieć na wezwanie Chrystusa: „Pójdź za Mną!”. Różne są drogi Bożego powołania, ale prowadzą one wszystkie do tego samego celu, jakim jest „Budowanie Bożego Królestwa” już tutaj, na naszej „nędznej ziemi”, gdzie każdy ochrzczony ma swoje wyznaczone miejsce - odpowiedzialne zadanie - tym bardziej, jeżeli należy do Akcji Katolickiej. Wyływają z tego obowiązki dawania codziennego świadectwa w życiu rodzinnym i parafialnym, społecznym i zawodowym: modlitwą, Eucharystią, pomocą charytatywną...

Polskie Zjednoczenie Katolickie we Francji, które gromadzi wszystkie kościelne stowarzyszenia, ma - jako zadanie i powołanie - czuwać nad koordynacją Akcji Katolickiej. Od założenia, w 1924 roku,

służy ono Kościołowi polskiemu na emigracji, ale od tego czasu, zmienił się obraz naszej polskiej emigracji we Francji. Majowe wydarzenia 1968 roku, a jeszcze bardziej stan wojenny w grudniu 1981 roku, spowodowały zmiany struktury naszej emigracji w różnych dekanatach: północnym, wschodnim, południowym, a przede wszystkim paryskim, dając też każdemu regionowi specyficzny charakter Akcji Katolickiej.

Dziś nadeszła chwila, by na nowo utworzyć Polskie Zjednoczenie Katolickie - Regionalne, by dzielić się z innymi dekanatami jego różnymi formami i wartościami, ożywiając i pomagając jednocześnie istniejącemu już, czy powstającemu na nowo, Polskiemu Zjednoczeniu, tak jak w regionie paryskim... - na większą Chwałę Bożą.

Jako Sekretarz Generalny Polskiego Zjednoczenia Katolickiego we Francji, zwracam się do wszystkich ludzi dobrej woli - poczynając od księży dziekanów i kapłanów, poprzez odpowiedzialnych - na róż-

nych stanowiskach w polskich organizacjach, by pobudzać w sercach wszystkich - od najmłodszych do najstarszych - chęć współpracy i działania w Polskim Zjednoczeniu Katolickim.

W uroczystość Chrystusa Króla - święto patronalne Akcji Katolickiej - proszę również wszystkich polskich kapłanów o specjalną, ogłoszoną, składkę na potrzeby działania Polskiego Zjednoczenia Katolickiego danego dekanatu.

„Bądźmy uczniami Chrystusa” - tak brzmi hasło nowego programu duszpasterskiego.

Niech Maryja, u początku nowego adwentu, umacnia naszą gorliwość w spełnianiu posłannictwa, abyśmy stali się żywymi świadkami i uczniami Chrystusa - Jej Syna, a naszego Króla - w naszych rodzinach, parafiach i organizacjach.

Króluj nam Chryste!

Ks. Daniel Żyliński
Sekretarz Generalny
PZK we Francji

Ta więź, która nigdy nie umiera

Listopad, miesiąc tradycyjnie poświęcony pamięci o naszych zmarłych. Tak zwykło się o nim mówić. Zdaje się jednak, że w głębi naszych serc świadomości jesteśmy, że chodzi tu o coś więcej niż tylko o pamięć. Każdy z nas staje się sobą poprzez te wszystkie spotkania, obecności i więzi, które formowały nasze życie, naszą osobowość.

Ból, żaloba, pamięć, ale potem również ta - wyraźnie, choć dyskretnie - wyczuwalna ich obecność. To jest to, co trwa, co stanowi nasze życie, to, co udaje nam się czasem spostrzec w hałasie codzienności. „Ta więź, która nigdy nie umiera” - to tytuł bulwersującej książki Lytty Basset, która musiała przeżyć tragiczną śmierć swojego 24-letniego syna.

W niedzielę, 4 listopada, zgromadziliśmy się wokół księdza Marcina Głuska z parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, na polskich kwaterach cmentarza w Thiais, by

modlić się za tych, którzy tworzyli, z bliska czy z daleka, nasze życie.

W swoim kazaniu ks. Marcin, słysząc dochodzący szum pobliskiej autostrady, mówił o tej konieczności zatrzymania się na chwilę, wyciszenia, by pewne najważniejsze prawdy do nas na nowo dotarły. Modliliśmy się przy polskich grobach za tych, którzy odeszli już „do domu Ojca”, jak i o dobrą śmierć dla nas samych. Rodzice, rodzeństwa, bliscy, ale i artyści, działacze, żołnierze, kapłani... świętych obcowanie. Pośród modlących się drobna postać starszego kapłana, absolwenta Polskiego Seminarium Duchownego w Paryżu, ks. Zdzisława Lipińskiego. Członek Paryskiej Wspólnoty Kapłańskiej, wyświęcony w 1951 roku przez ks. bpa Blanchet, byłego rektora Instytutu Katolickiego w Paryżu. Wspomina on tych, którzy - jak on - stali się darem dla Kościoła i Polski.

JK

Polacy we Francji

Ks. Ryszard Wątorok

„Obronca praw człowieka i ludzkiej godności”

Wsobotę 20 października 2007 r. miasto Nancy doceniło kolejnego Polaka. Po Stanisławie Leszczyńskim, królu Polski i księciu Lotaryngii, który tutaj nazywany jest dobroczyńcą, przyszła kolej na Sługę Bożego Jana Pawła II.

Plac przed Katedrą w Nancy otrzymał nowego Patrona, a jest nim właśnie Jan Paweł II, który w tym mieście gościł w 1988 roku zaproszony z okazji trwającego tu diecezjalnego Synodu. Nasz Wielki Rodak odwiedził wówczas tutejszą katedrę, zatrzymał się na placu Stanisława przy pomniku Leszczyńskiego oraz odprawił nieszpory na placu Carnot.

Między innymi na pamiątkę tego faktu radni stolicy Lotaryngii zdecydowali prawie jednogłośnie, jak wspominał w przemówieniu mer Nancy, André Rossinot, o nadaniu Jego imienia placowi przed katedrą.

O godzinie 14.30 przed „Matką Kościołów” diecezji Nancy i Toul zebrał się licznie zaproszeni goście, aby uczestniczyć w tym historycznym i jakże wyjątkowym

momencie, w którym wyżej wspomniany mer Nancy i biskup tutejszej diecezji Jean-Louis Papin odsłonił napis, który brzmi: „PARVIS JEAN PAUL II”.

Po długo trwających oklaskach uczestnicy tego wydarzenia przeszli do Szkoły Muzycznej, w której André Rossinot i biskup Jean-Louis Papin wygłosili okolicznościowe przemówienia.

Mer Nancy powiedział między innymi, że jest wielkim honorem dla miasta mieć plac Jana Pawła II, który zasłużył na to jako wielki obrońca praw człowieka i ludzkiej godności. Jak mówił dalej mer: „Posługując się swoją niezłomną odwagą, intelektualnymi zdolnościami i charyzmą, Jan Paweł II przekroczył więcej granic niż którykolwiek z żyjących władców państw. Dzięki swej niebywalej zdolności komu-

staje obecna w naszej wspólnej pamięci (...). Jan Paweł II często mówił: *Nie lękajcie się!*, dlatego w Nancy nie boimy się nie być jedynie świadkami, ale także brać czynny udział w obronie ludzkiej godności, wśród naszej różnorodności etycznej, dzielić się dialogiem i pokojem. Nie boimy się, bo czcimy pamięć Jana Pawła II zobowiązując do przyznania z całą prostotą, że był i pozostaje osobistością pierwszoplanową o światowym autorytecie. Jan Paweł II, pomimo wielkości zadania, pozostał człowiekiem czynu i wielkiego serca, bo działał po to, by budować świat bardziej sprawiedliwy, zapewnijający wolność i godność człowieka.”

Po przemówieniu mera zabrakł głosu pasterz diecezji Nancy i Toul, ks. biskup Jean-Louis Papin, który powiedział między innymi: „Naturalnym było, aby miasto Nancy uczciło pamięć swego wielkiego Gościa o autorytecie sięgającym daleko poza Kościół katolicki, którego był największym Pasterzem. Stwierdzić, że był największym człowiekiem, nie zobowiązuje sumień do przyjęcia creda chrześcijan. Chodzi jedynie o to, by stwierdzić ten fakt. Drugim powodem - bliższym samemu Nancy - nadania tego imienia placowi przed katedrą, jest narodowość syna Polaki, z którą związana jest także ważna część historii Nancy (...). Myślą przewodnią pontyfikatu Jana Pawła II było jego aktywne zaangażowanie się w dialog ekumeniczny. Nikt na świecie nie zgłębił go tak jak on (...). Plac Jana Pawła II, który znajduje się na zetknięciu katedry i miasta, niech przypomina nam to niezbędne połączenie Ewangelii i życia dla dobra wszystkich ludzi”.

Po tych wystąpieniach miała miejsce część nieoficjalna, w której przy lampce szampa mogliśmy - zwłaszcza my, Polacy, ale również nasi bracia Francuzi - wspólnie radować się z wyróżnienia i docenienia naszego kochanego Jana Pawła Wielkiego w mieście, w którym przyszło nam żyć. Jest to szczególnie miłe w związku z Dniem Papieskim, który w tym roku przeżywalismy pod hasłem „Jan Paweł II - obrońca godności człowieka”.

zjąćcia: A. Gospodarczyk

nikowania się zdołał wzbudzić zainteresowanie mediów promowaniem wspólnej Europy i globalizacji o ludzkiej twarzy. (...) Nancy, miasto będące „za Europą”, o szczególnie mocnych więzach z Polską, między innymi poprzez kościół Notre-Dame de Bonsecours (w tym kościele pochowany jest Stanisław Leszczyński, jego żona Katarzyna Opalińska i tu znajduje się serce ich córki Marii - królowej Francji, żony Ludwika XV, w tym kościele zbiera się na niedzielnej Eucharystii Polonia mieszkająca w Nancy i w regionie tego miasta - przypis autora), miasto otwarcia i dialogu chce uczcić pamięć papieża Jana Pawła II, wybitnego rodaka Stanisława Leszczyńskiego, którego charyzma pozostaje

Poziomo: A-1. Nieformalna stolica polskiej kultury. **A-11.** Nazwa krakowskiego Stowarzyszenia Centrum Kultury (jak okrągła budowla). **B-6.** Park miejski w Krakowie otaczający Stare Miasto. **C-1.** Boks, czyli: walka na.... **C-11.** Ulica (przy Rynku) Starego Miasta w Krakowie (skojarz z rzemieślnikiem wyrabiającym obuwie). **D-6.** Wyższa ..... Europejska im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie. **E-1.** Tekst na szyldzie. **E-13.** Państwo z Bagdadem. **G-1.** Płynie przez Kraków. **G-13.** Bezprawne użycie siły, bezprawnie zastosowana przemoc. **I-2.** Mityczny smok mieszkający u podnóża krakowskiego Wzgórza Wawelskiego. **I-13.** Krakowski Zamek Królewski. **J-7.** System fortyfikacji Krakowa (wieża obronna). **K-1.** Potocznie o towarze lichej jakości (nie ma go w Sukiennicach w Krakowie). **K-12.** Wczesna msza adwentowa. **L-7.** Ulica (przy Rynku) Starego Miasta, na której - jak śpiewa G. Turnau - «...pada deszcz» (skojarz z członkiem najbliższej rodziny). **Ł-1.** Wodospad na granicy Kanady i USA. **Ł-12.** Pejoratywnie o dziecku niezamężnej kobiety, znajduje, podrzutek.

Pionowo: 1-E. Część budynku kościelnego. **1-J.** Kibic, talia. **2-A.** Potocznie: stan upadku firmy. **3-G.** Kobięcy kosmetyk. **4-A.** ... Mariacki z ołtarzem Wita Stwosza. **5-G.** Rodzaj wywiadu środowiskowego. **6-A.** Wciągnięcie do jakiegoś rejestru. **7-J.** Rodzaj ciasta wielkanocnego (i nie tylko). **8-A.** Krakowskie Planty. **10-J.** Młodszy harcerz. **11-A.** Wgłębienie na gładkiej powierzchni. **12-J.** Rasa konia ze stajni w Janowie Podlaskim. **13-A.** Sportowa intensywna zaprawa. **14-G.** Młyn «na wiatr».

Krzyżówka z najpiękniejszym miastem na świecie - proponują Maruła i Marian Dziwnielowie

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A	16																3
B				13			14										
C	12												11				
D								4									
E													17				
F				5													
G			7														
H																	
I					1									6			
J										15							
K					8												
L								9		10							
Ł																2	

15-A. Część ołtarza zwana inaczej retabulum. **16-I.** Związek powstały z działania kwasu na alkohol. **17-A.** Praojciec rodu ludzkiego. **17-F.** Gotycki... architektoniczny kościoła Mariackiego w Krakowie.

Rozwiązanie utworzą litery z ponumerowanych pól. Życzymy powodzenia!

Rozwiązanie krzyżówki: z GK nr 36 (21 października): „Kłamca nikomu nie wierzy”. **Poziomo:** Pasja, arka, grom, Łaska, werk, tost, agapa, psi, dym, inerwent, pęd, aut, panda, wina, rajd, nitka, gra, oni, czekolada, Iza, alt, mazak, ośka, ryza, krowa. **Pionowo:** przedsiębiorczość, ind, Aza, pałka, pan, mak, gleba, iskra, susza, nit, zło, powód, kolia, Agata, ara, kra, DNA, Oda, konstytucjonalizm.

Polska - Francja - Świat

Anna Rzczycka

Ci, którzy myślą, że czas goi wszystkie rany, mają zwykle rację. Jedynym wyjątkiem jest sytuacja, w której cierpi cały naród i kiedy inni, przede wszystkim winni tego cierpienia, nie chcą się przyznać do popełnionych niegodziwości i zbrodni.

Tak się dzieje w przypadku Ormian, którzy będą mogli zapomnieć i wybaczyć ludobójstwo dokonane na nich w 1915 r. dopiero wtedy, gdy jego sprawcy - Turcy - przestaną je negować. Przypomnijmy, że w wyniku masakry, popełnionej na ludności ormiańskiej w Turcji Osmańskiej w czasie I wojny światowej, zginęło 1,5 mln ludzi. W czasie trwania tych rzezi państwa zachodnie kilka razy ostrzegały rząd turecki, nie zdecydowały się jednak na podjęcie żadnych konkretnych działań, gdyż zajęte były w tym czasie działaniami na frontach. Jedyne, co uczyniły, to udzielenie pomocy humanitarnej tym Ormianom, którym udało się uciec z Turcji. Rząd w Ankarze do dziś utrzymuje, że tureccy Ormianie padli ofiarą epidemii podczas ewakuacji frontu. Głośno też protestuje, gdy na świecie odbywają się uroczystości upamiętniające ofiary. Znany pisarz turecki, laureat Nagrody Nobla, Orhan Pamuk postawiony został przed sądem, gdy ośmielił się wspomnieć o tragedii Ormian. Mimo że większość historyków potwierdza, że na ludności ormiańskiej dokonano ludobójstwa, to przez lata nad tą zbrodnią panowała zmowa milczenia. Turcja była zbyt

ważnym sojusznikiem dla światowych mocarstw. Dopiero w ostatnich latach w wielu krajach przywracana jest prawda o losie narodu ormiańskiego w czasie I wojny. Fakt ludobójstwa potwierdzony został przez Francję, Polskę, Watykan, Niemcy, Rosję, Parlament Europejski, Radę Europy, Podkomisję ONZ ds. Zapobiegania Dyskryminacji i Ochrony Mniejszości, Międzynarodowe Stowarzyszenie Badaczy Ludobójstw, Unię Organizacji Żydowskich. O tragedii Ormian, podczas swojej pielgrzymki do Armenii, mówił Jan Paweł II. Turcja chciała by wejść do UE, zakomunikowano jej jednak, że wstępnym warunkiem będzie uznanie tureckiej odpowiedzialności za dokonane rzezie. We Francji, gdzie żyje wielu potomków Ormian, którym udało się uciec przed masakrą, wydano nieskończoną ilość książek, przypominających wydarzenia sprzed 92 lat, i ciągle powstają nowe. Ludzie pamiętają o ofiarach i bronią honoru swego narodu. Amerykański historyk pochodzenia ormiańskiego, Peter Balakian, w tomie „Tygrys w płomieniach” sytuuje ludobójstwo Ormian w globalnej perspektywie strategicznej, analizując postawę

wielkich potęg biorących udział w pierwszej wojnie światowej. To, co zaprzętało ich uwagę - podkreśla autor „Tygrysa w płomieniach” - to była ropa naftowa, ambicje kolonialne, rywalizacje europejskie i wykorzystanie kwestii ormiańskiej do podziału Turcji. Ofiary nie znajdowały się w polu ich zainteresowania. Dzięki Balakianowi dowiadujemy się, że o eksterminacji Ormian wiedziały nie tylko elity zachodnie, ale także opinie publiczne. W 1915 roku New York Times opublikował na przykład ponad setkę artykułów na temat masakr na terenie Turcji, w których wyraźnie wskazywano na islamskie korzenie horroru. O tym, że ludobójstwo Ormian było dżihadem, czyli świętą wojną z chrześcijanami, pisze także Jean-Pierre Peroncel Hugoz w przejmującym dziele „Chrześcijaństwo rzucone na pożarcie” - „Chrétiens aux bêtes”. Pisarz zebrał w nim i skomentował 4 zeszyty wspomnień francuskiego dominikanina, Jacquesa Rhetore, który w latach 1915-1918 był misjonarzem we wschodnich prowincjach Turcji. Znajdujemy w nich opis niesłychanej przebiegłości, z jaką władze tureckie popychały Kurdów do niszczenia wszystkich form chrześcijaństwa w Armenii. By zrozumieć źródła tureckiej nienawiści do mniejszości chrześcijańskich, warto także przeczytać „Politykę sułtana” Victora Berarda, opisującą rządy Abdulhamida II, tzw. „czerwonego sułtana” i jego patologiczną nienawiść do Ormian.

Polacy we Francji

Maria-Teresa Diupero

Lyon: Jubileusz kapłański w polsko-francuskiej parafii

„O Matko, Matko Boga, Matko Kościoła, w tej pełnej wymowy dla nas godzinie, jesteś jednym sercem i jedną duszą: jak Piotr, Apostołowie, bracia zjednoczeni na modlitwie z Tobą w Wieczerniku. Tobie powierzamy nasze życie, (...) W głębi naszych sumień powtórz zaproszenie, które skierowałaś do sług w Kanie: *Czyńcie wszystko, cokolwiek Jezus wam powie. My będziemy zaprzysiężonymi sługami Boga i Kościoła, ażeby nieść Ewangelię, uświęcać, być pasterzami naszych braci. Naucz nas, obdarz nas zdolnościami dobrego Pasterza. Podsycaj i odnawiaj zawsze naszą miłość ku cierpiącym. Oświecaj i ożywiaj naszą decyzję bezceństwa dla Królestwa niebieskiego. Tchnij w nas poczucie braterstwa i komunii i stój na jego straży.*” (papież Jan Paweł II, Modlitwa kapłańska)

28 października parafia polska i parafia francuska pod wezwaniem Świętej Trójcy przeżywały piękny dzień i ważną dla wspólnoty uroczystość: 30-lecie święceń kapłańskich, a także imieniny i urodziny księdza proboszcza Tadeusza Śmiecha. Ksiądz dr Śmiech jest duszpa-

sterzem obu wspólnot od 2003 roku.

Na jego święto przybyli do kościoła w Lyonie liczni wierni, parafianie, przyjaciele, goście: Polacy i Francuzi. O godz. 10.00 rozpoczęła się uroczysta Msza święta, sprawowana w języku polskim i francuskim, koncelebrowana przez ks. Tadeusza Śmiecha i ks. Aleksandra Młodeckiego, wikariusza parafii. Ks. Tadeusz Śmiech urodził się 27 października 1952 roku w Skalbmierzu. Ukończył Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach. Otrzymał święcenia kapłańskie w 1977 roku. Przez 6 lat był wikariuszem parafii w Sędziszowie. Pracował jako duszpasterz akademicki w Kielcach, studiując jednocześnie historię sztuki i konserwację zabytków. W latach 1984 – 1988 przebywał w Paryżu, gdzie kontynuował studia wyższe w Instytucie Katolickim. Obronił pracę magisterską na temat: „Znaki liturgiczne Kościoła domowego”. Po ukończeniu studiów powierzono mu organizację nowego ośrodka duszpasterskiego dla Polaków, przy kościele św. Genowefy w Paryżu. Po powrocie do

Kielc pracował w Referacie Katechetycznym diecezji kieleckiej jako referent do spraw katechizacji. Założył Kolegium Teologiczne dla katechetów i był jego dyrektorem. Wykładał katechetykę w Świętokrzyskim Instytucie Teologicznym i prowadził ćwiczenia z katechezy w Wyższym Seminarium Duchownym oraz ćwiczenia z etyki w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach. W tym czasie opracował nowy program katechetyczny: „W drodze do miłości Ojca” i podręczniki do wszystkich klas szkoły podstawowej. Jest autorem programu i podręczników przygotowujących do bierzmowania: „Otrzymanie Jego moc”. Obronił pracę doktorską na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na temat: „Akceptacja wartości religijno-moralnych

wołaniach. Podkreślił znaczenie wiary, jej wartość w życiu człowieka. „Wiara jest naszym *tak* wobec miłości Boga (...). Bóg nas kocha, kiedy czujemy się grzesznikami i w pokorze prosimy o miłosierdzie. On dał nam Jezusa, abyśmy mogli być usprawiedliwieni, to znaczy zbawieni. Jakaż ogromna szansa! Stąd niedaleko do nieba, do kościoła świętych.” – głosił kaznodzieja. Piękna liturgia dopełniały śpiewy chóru parafialnego. Po Mszy św. wszyscy zostali zaproszeni przez księdza Tadeusza do sali teatralnej na poczęstunek przygotowany przez wdzięcznych parafian. Przedtem jednak odbyła się część artystyczna, podczas której ks. Śmiech został obdarowany prezentami. Otrzymał piękny ornat wykonany na jubileusz 50-

-lecia parafii pod wezwaniem św. Trójcy, figurkę Matki Bożej z Dzieciątkiem i oczywiście kwiaty. Niedziela 28 października była okazją do miłych spotkań polsko-francuskich, przyjacielskich rozmów, życzliwych słów, tak bardzo nam potrzebnych tutaj, na emigracji, w środowisku polsko-francuskim, gdzie niekiedy trudno o jedność. Życzymy drogiemu proboszczowi dal-

młodzieży katechizowanej” (1997). Jest współautorem następujących pozycji: „Dar słowa”, „Tysiąc Twoich twarzy” (dwa wydania), „Matka”, „Wszystkie twarze miłości w jednej Twojej”, „Jezus malusieńki”, „Z uśmiechem w życie” (dwa wydania). Wydał tom poezji własnej: „W gliniany dzban mego życia”. Od 1998 roku jest wicerektorem Polskiej Misji Katolickiej. Polacy w Lyonie będą zawsze pamiętać, że to dzięki ks. Tadeuszowi Śmiechowi, jego pracy, wytrwałości i poświęceniu, mamy kopię Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej i kaplicę Matki Jasnogórskiej w sanktuarium Notre-Dame de Fourvière (od 2002 roku). W homilii 28 października ks. Tadeusz mówił o swoim powołaniu kapłańskim, dziękował Bożej Opatrzności za dar kapłaństwa. Prosił o modlitwy w intencji kapłanów, z troską myśląc o nowych po-

szych owocnych lat pracy w swojej parafii na ziemi francuskiej, dla dobra Polski, Kościoła i obu wspólnot. Niech Boża Opatrzność towarzyszy księdzu w każdym trudzie, w każdej pracy, a Matka Najświętsza niech otacza go zawsze swoją macierzyńską miłością.

Plac Papieża Jana Pawła II w Alzacji

Tadeusz Chrastek

1 6 października 1978 - data, która przemawia do większości katolików - dzień wyboru na Stolicę Piotrową kardynała Karola Wojtyły, znanego całemu światu jako Jan Paweł II. Pontyfikat, który zmienił dzieje Europy. Data, nad którą nie można przejść obojętnie - czas refleksji i zadumy nad jego nauką jest ciągle żywy. Jego życie i praca zbiera żniwo.

Polonia polska w Alzacji dobrze pamięta ten dzień. Powstała więc inicjatywa uczczenia papieża - Polaka. Dzieła tego podjął się, jak zwykle pełen energii i pomysłów, nie bojący się trudności, ks. Marian Kurnyta.

Rada Miasta Rixheim podjęła uchwałę, że plac przy kościele będzie nosił imię Papieża Jana Pawła II i że zostanie odsłonięty obelisk z wizerunkiem papieża - Polaka.

Wszystkie wspólnoty polskie z Zagłębia Potasowego Alzacji: z Mulhouse, Wittelsheim, Pulversheim, Wittenheim, Bollwiller oraz Ronchamp i Audincourt, przyjęły pomysł z ogromną radością. Parafia francuska także okazała wielkie zadowolenie tym faktem. Powstał więc pomysł zorganizowania uroczystości nadania placu imienia Jana Pawła II i odsłonięcia obelisku z podobizną papieża w niedzielę, 28 października 2007 roku.

Na uroczystość zostali zaproszeni między innymi: przedstawiciel polskiego rządu -

konsul ze Strasburga, pan Piotr Szymanowski; Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji - ks. inf. Stanisław Jeż; burmistrz Rixheim, pan Bernard Hanser; przedstawiciel Federacji Polonia we Francji, pan Czesław Noster. Przybyli także zaproszeni kapłani: ks. Stanisław Kupczak - dziekan księży polskich w Alzacji, ks. Zygmunt Zarzycki, ks. Jacek Sty-

ła, ks. Marian Kurnyta oraz ks. Sylwère Gschwend - proboszcz parafii w Rixheim. Uroczystość rozpoczęła Msza św. koncelebrowana przez obecnych księży. W procesji na jej rozpoczęcie wzięły udział poczty sztandarowe organizacji polonijnych i dzieci w polskich strojach ludowych, trzymające w rękach chorągiewki w pa-

pieskich barwach. W uroczystości uczestniczyli też harcerze z Bollwiller i członkowie zespołu „Orzeł Biały”.

Na rozpoczęcie Mszy św. chór z Wittenheim „Dzwon Zygmunta”, pod dyr. p. Patrice Panek, odśpiewał „Gaude Mater Polonia”. Podczas Mszy św. śpiewał również chór parafii francuskiej.

Homilia o roli nauczania papieża Jana Pawła II, wygłoszona przez ks. inf. Jeża, została wysłuchana w wielkim skupieniu. Modliliśmy się też o szybką beatyfikację Sługi Bożego Jana Pawła II.

Sama uroczystość odsłonięcia obelisku z podobizną Papieża odbyła się przy wspaniałej jesiennej pogodzie i zgromadziła bardzo dużą ilość wiernych.

W przemówieniach burmistrza Rixheim, polskiego konsula i ks. Rektora mówiono o nauczaniu Jana Pawła II. Chór z Wittenheim przygotował specjalnie na tę okazję pieśń: „A pokój niech będzie z wami”. Odczytane też zostało przemówienie Jana Pawła II o pokoju, wygłoszone w ONZ. Nastąpił wreszcie kulminacyjny moment uroczystości - odsłonięcie tablicy z napi-

sem: Plac Jana Pawła II.

Przygotowaną wstęgę przecinali przedstawiciele wspólnot polskich: Mulhouse - Elżbieta Krawczyk; Wittelsheim - Krystyna Barys; Rixheim - przedstawicielka parafii francuskiej, Françoise Chevillard, a także zaproszeni goście: burmistrz Rixheim, Bernard Hanser; ks. inf. St. Jeż; proboszcz parafii francuskiej, ks. S. Gschwend; konsul Piotr Szymanowski. Odsłonięcia obelisku z podobizną papieża dokonał ks. Marian Kurnyta, jeden z głównych organizatorów wspaniałej uroczystości, oraz pani Noster.

Po ceremonii poświęcenia placu przez ks. Rektora wszyscy zostali zaproszeni na poczęstunek (z wędlin i ciast polskich). Serdeczne podziękowania składamy wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia naszej uroczystości.

FORUM MŁODZIEŻY POLSKIEJ „SYDNEY 2008”

Niedziela 9 grudnia 2007, godz. 10.00 - 16.00
20, rue Marsoulan - 75012 Paryż

Program:

10⁰⁰ - Powitanie i spotkanie przy śpiewie; 10³⁰ - Jutrznia; 11⁰⁰ - Sydney 2008 - XXIII Światowe Dni Młodzieży; 12³⁰ - Agapa; 13³⁰ - Panel propozycji; 15³⁰ - Nieszpory i Eucharystia

Zapraszamy Młodzież od 16 do 35 lat

Ks. prał. dr Krystian Gawron
Wicerektor PMK we Francji

Ks. inf. Stanisław Jęz
Rektor PMK we Francji

Ps. Ze względów organizacyjnych prosimy o kierowanie zgłoszeń do PMK we Francji: 263bis, rue St Honoré 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 32 albo 01 43 41 52 00, fax. 01 42 96 19 89; e-mail: pmk@club-internet.fr

PIELGRZYKA DO ZIEMI ŚWIĘTEJ

Polska Misja Katolicka we Francji
organizuje w dniach 24 marca - 1 kwietnia 2008
PIELGRZYMKĘ DO ZIEMI ŚWIĘTEJ

W czasie 9 dni odwiedzimy główne miejsca życia i działalności Pana Jezusa: Jerozolima, Betlejem, Ein Karem, Betania, Qumran, Morze Martwe, Jerycho, Nazareth, Kafarnaum, Góra Błogosławieństw, Jezioro Genezareth, Kana Galilejska, Tabor, Hajfa Cezarea Nadmorska.

Wyjazd: w poniedziałek wielkanocny i powrót we wtorek po niedzieli białej.

Koszt: 1350 euro (przelet Paryż - Tel-Aviv - Paryż, transfery, wynajem autokarów, wstępy, trzy posiłki dziennie).

Przewodnik: Ks. prał. dr K. Gawron, wicerektor PMK we Francji. Zgłoszenia należy kierować do PMK we Francji do 31 grudnia 2007. Liczba uczestników ograniczona. Przy zgłoszeniu należy wpłacić 450 euro na konto PMK (Aumonerie Polonaise Rectorat - N°: 23 343 69 N Paris) z dopiskiem: *Pielgrzymka do Ziemi Świętej*. Bliższe informacje zostaną podane uczestnikom po zamknięciu listy.

ENTREPRISE KOSOROWSKI

renovation d'appartements et de bureaux

7, rue de l'Est Tél. 06 37 71 56 72
92100 Boulogne Billancourt Fax: 01 48 25 21 34
E-mail: entreprise.kosorowski@yahoo.fr

Msze św.: Fréjus-Plage, Grimaud, Tulon

Fréjus-Plage: w kościele św. Rocha w każdą niedzielę i święta o godz. 17⁰⁰; Msza św. bożonarodzeniowa - pasterka o godz. 24⁰⁰. Katechizacja dzieci i młodzieży w niedziele po Mszy św. Nauka j. polskiego dla dzieci, młodzieży i dorosłych w każdy piątek o godz. 19⁰⁰ (dla zaawansowanych), o godz. 20⁰⁰ (dla początkujących).

Grimaud: w kościele św. Michała o godz. 13⁰⁰ w niedziele i święta od pierwszej niedzieli października do niedzieli 11 maja 2008 r. włącznie. Katechizm dla dzieci po Mszy św.

Tulon: w kościele św. Jana Bosko o godz. 9⁰⁰ w każdą pierwszą niedzielę miesiąca. Msza św. bożonarodzeniowa 25 grudnia o godz. 17⁰⁰. Po Mszy św. spotkanie katechetyczne z dziećmi.

Sakrament pokuty pół godziny przed Mszą św.

Dammarie lès Lys

31 grudnia od godziny 21⁰⁰ do 4⁰⁰ rano,
w Espace Nino Ferrer
(ex salle Raymond Buissieres - po remoncie)
Place Paul Bert à Dammarie lès Lys,
w pobliżu kościoła francuskiego
odbędzie się coroczny

BAL SYLWESTROWY

organizowany przez Polskie Towarzystwo Katolickie

Do tańca będzie przygrywać orkiestra z Polski

Cena wstępu 80 • od osoby, piatne do 25.12.2007
(w cenie biletu świąteczna kolacja)

Rezerwacje pod numerami:

01.64.23.63.81 (w godz. 19 - 21) lub 01.64.87.09.67

COURS PARTICULIERS DE POLONAIS - t. 06 12 79 44 37.

KATARZYNA WIERTEL BIURO TŁUMACZEŃ

polski - francuski - japoński
68, rue Saint Fargeau - 75020 Paris;
tel. 06 25 92 51 47; 01 78 67 94 09;
e-mail: kwiertel@hotmail.com

Akcja pomocy humanitarnej dla dzieci i ich rodzin z Grodzieńszczyzny

POMÓŻMY IM MILEJ SPĘDZIĆ ŚWIĘTA!

Fundacja na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny 15-277 Białystok; ul. Świętojańska 24, Pologne - tel. 48 85 73 23 770; www.fundacja.sos.pl

KALENDARZ „GŁOSU KATOLICKIEGO” NA 2008 R. - Z POWOŁANIAMI

KUPON ZAMÓWIENIA

(do przesłania na adres Redakcji GK: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris)

PROSZĘ O PRZESŁANIE POLSKO-FRANCUSKIEGO KALENDARZA
„G.K.” NA 2008 ROK

Ilość egzemplarzy: ..... w cenie po 4,7 euro (z przesyłką: 5,3 euro).

Razem: ..... euro.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

....., tel.....

Dołączam czek (dla Voix Catholique) gotówkę

26 LISTOPADA - 2 GRUDNIA

PONIEDZIAŁEK 26 LISTOPADA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Zygzyki - program dla dzieci 9⁰⁰ My Wy Oni - magazyn katolicki 9²⁵ Szkoda gadać - program rozrywkowy 9⁵⁰ Sposób na Ancybiadesa - serial obyczajowy 10⁴⁵ Góralskie bajania - ks. Józef Stolarczyk - film dokumentalny 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 12⁴⁵ My w Finlandii - reportaż 13¹⁵ M jak miłość - serial 14⁰⁰ Nie tylko o... 14¹⁰ Tajemnica twierdzy szczyfów - serial obyczajowy 15⁰⁰ Przebojowa noc 15⁴⁵ Mieszkać w Europie - A jednak tradycja - reportaż 16⁰⁵ Pomorskie krajobrazy 16³⁰ My Wy Oni - magazyn katolicki 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Zygzyki - program dla dzieci 17⁴⁰ Dzika Polska - serial dokumentalny 18¹⁰ Z archiwum IPN - magazyn 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Sportowy tydzień 21⁰⁵ Warto kochać - serial 21⁵⁰ Dziękujemy za solidarność - felieton 22⁰⁰ Krzychu 22⁴⁰ Forum 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Pogoda 23⁵⁰ Sport Telegram 23⁵⁵ Petersburscy Polacy - reportaż 0¹⁵ Z archiwum IPN - magazyn 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 27 LISTOPADA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Domisie - program dla dzieci 9⁰⁰ Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku - magazyn 9¹⁰ Magazyn Medyczny 9²⁵ Kwadrans na kawę 9⁴⁰ Mieszkać w Europie - A jednak tradycja - reportaż 9⁵⁰ Serwis TV - program satyryczny 10⁴⁰ Ranczo - serial 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 12⁴⁵ Sportowy tydzień 13¹⁵ Warto kochać - serial 14⁰⁰ Forum 15⁰⁰ Rozmowy na temat... 15¹⁰ Krzychu 15³⁵ Podróżnik - magazyn 15⁵⁵ Zwierzowiec 16¹⁰ Magazyn Medyczny 16²⁵ Kwadrans na kawę 16⁴⁵ Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku - magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domisie - program dla dzieci 17⁴⁰ Opowieści wiatru i morza - magazyn 18⁰⁰ Oto jest pytanie - teleturniej 18²⁵ Polska z bocznej drogi 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Polska racja - program publicystyczny 21⁰⁵ Kopciuszek - serial obyczajowy 21³⁵ Najemnik - film dokumentalny 22¹⁰ Warto rozmawiać 23⁰⁵ Magazyn Ekspresu Reporterów 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Pogoda 23⁵⁰ Sport Telegram 23⁵⁵ Kwadrans na kawę 0¹⁵ Oto jest pytanie - teleturniej 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 28 LISTOPADA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Po-

goda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Domowe przedszkole - program dla dzieci 9⁰⁰ Ostoja 9²⁵ Oto jest pytanie - teleturniej 9⁵⁰ Szansa na Sukces 10⁴⁰ Z archiwum IPN - magazyn 11⁰⁵ SOS Dzieciom - telenowela dokumentalna 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 12⁴⁵ Polska racja - program publicystyczny 13¹⁵ Kopciuszek - serial obyczajowy 13⁴⁵ Najemnik - film dokumentalny 14¹⁰ Duże dzieci 14⁵⁵ Magazyn Ekspresu Reporterów 15²⁰ Zaolzie 15⁴⁰ Kuchnia z Okrasą 16⁰⁵ Laboratorium XXI wieku - magazyn 16³⁰ Ostoja 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domowe przedszkole - program dla dzieci 17⁴⁰ Zbliżenia - program publicystyczny 18¹⁰ SOS Dzieciom - telenowela dokumentalna 18³⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Wieści Polonijne 21⁰⁵ Egzamin z życia - serial 21⁵⁰ Dziecko wolności - film dokumentalny 22²⁰ Biznes z gwarancją - magazyn 22⁴⁰ Errata do biografii - Jacek Bieriezin 23⁰⁵ Reportaż 23³⁰ Panorama 23⁵⁰ Misja specjalna - magazyn śledczy 0¹⁵ SOS Dzieciom - telenowela dokumentalna 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 29 LISTOPADA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Budzik - program dla dzieci 9⁰⁰ Raj - magazyn katolicki 9²⁵ Zbliżenia - program publicystyczny 9⁵⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 10³⁰ Wyjeżdżam zostaję - reportaż 10⁵⁰ Nasze domy - magazyn 11¹⁰ Zaproszenie 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Wieści Polonijne 13¹⁵ Egzamin z życia - serial 14⁰⁰ Errata do biografii - Jacek Bieriezin 14²⁵ Biznes z gwarancją - magazyn 14⁴⁵ Dziecko wolności - film dokumentalny 15¹⁵ Misja specjalna - magazyn śledczy 15⁴⁰ Reportaż 15⁵⁵ Na misyjnym szlaku - reportaż 16¹⁰ Na obcej ziemi - reportaż 16³⁰ Raj - magazyn katolicki 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Budzik - program dla dzieci 17⁴⁵ Wyjeżdżam zostaję - reportaż 18⁰⁵ Reportaż 18³⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Z daleka a z bliska 21¹⁵ Oparte na faktach - Afera mięsna - spektakl teatralny 22⁴⁰ Stefan Norblin - film dokumentalny 23³⁵ Panorama 23⁵⁰ Pogoda 23⁵⁵ Sport Telegram 23⁵⁵ Raj - magazyn katolicki 0²⁰ Wyjeżdżam zostaję - reportaż 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 30 LISTOPADA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Bajkonur, czyli w świecie książek dla dzieci - magazyn 8⁴⁵ Kuchcikowo - program dla dzieci 9⁰⁰ Plecak pełen przygód - serial 9²⁵ Majlis - miejsce spotkań - reportaż 10⁰⁰ Reportaż 10²⁵ Bzik kulturalny - magazyn 10⁵⁰ Z daleka a z bliska 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 12⁴⁵ Polska na weekend - Małopolska na weekend 13¹⁰ Hity satelity 13²⁵ Oparte

na faktach - Afera mięsna - spektakl teatralny 14⁵⁰ Stefan Norblin - film dokumentalny 15⁴⁵ Polska z bocznej drogi - magazyn 16⁰⁰ Ulice Kultury - magazyn 16¹⁵ Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic - reportaż 16³⁰ Wojciech Cejrowski - boso przez świat - reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Bajkonur, czyli w świecie książek dla dzieci - magazyn 17²⁵ Kuchcikowo - program dla dzieci 17⁴⁰ Majlis - miejsce spotkań - reportaż 18⁰⁰ Polska na weekend - Małopolska na weekend 18²⁵ Hity satelity 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Na dobre i na złe - serial 21²⁵ Porozmawiaj z Haliną 22⁰⁰ Kino Sąsiadów - Czolgowy batalion - film obyczajowy 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Pogoda 23⁵⁰ Sport Telegram 0²⁰ Polska na weekend - Małopolska na weekend 0⁴⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 0⁵⁵ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 1 GRUDNIA

6⁰⁰ Plebania(5) - telenowela 8⁰⁰ Echa Panoramy 8³⁵ Porozmawiaj z Haliną 9⁰⁵ Sto minut wakacji - serial 9³⁰ Zwierzowiec 9⁴⁵ Wojciech Cejrowski - boso przez świat - reportaż 10¹⁰ Duże dzieci 11⁰⁰ Złotopolscy - telenowela 11²⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 11³⁵ Cała naprzód - magazyn 12⁰⁵ Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 12³⁰ Codzienna 2 m 3 - serial 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Na dobre i na złe - serial 14⁰⁰ Dziękujemy za solidarność - felieton 14¹⁰ Dzika Polska - serial dokumentalny 14⁴⁰ Made in Poland - teleturniej 15⁰⁵ Szaleństwa Panny Ewy - serial obyczajowy 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek - magazyn 17⁰⁰ Nie tylko o... 17¹⁰ Teleexpress 17²⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 17³⁵ Nie tylko pamięć pozostała - reportaż 18⁰⁰ Bzik kulturalny - magazyn 18³⁰ M jak miłość - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁰ Pogoda 20¹⁰ Ranczo - serial 21⁰⁵ Przebojowa noc 21⁵⁰ Kieślowski w kinie - Przypadek - film 23⁴⁵ Duże dzieci 0³⁰ M jak miłość - serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 2 GRUDNIA

6¹⁵ Klan(5) - telenowela 8¹⁰ Śniadanie na podwieczorek - magazyn 9⁰⁵ M jak miłość - serial 9³⁰ Ziarno - magazyn katolicki 10¹⁵ Zima w Wiklinowej Zatoce - serial animowany 10³⁰ Podróżnik 10⁵⁰ Złotopolscy - telenowela 11¹⁰ Pamiętaj o mnie 11²⁰ Opowieści telewizyjne - program rozrywkowy 11⁵⁵ Między ziemią a niebem - magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem - magazyn 13⁰⁰ Msza św. - Archikatedra Wniebowzięcia NMP w Przemyślu 14¹⁰ Bulionerzy(2) - serial 15⁰⁰ Smaki polskie - magazyn 15¹⁰ Serwis TV - program satyryczny 15⁵⁰ OBCEY - film dokumentalny 16³⁵ Zaproszenie 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Rozmowy na temat... 17²⁵ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 17⁴⁰ Szansa na Sukces 18³⁰ M jak miłość - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁰ Pogoda 20¹⁰ Tajemnica twierdzy szczyfów - serial obyczajowy 21⁰⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 21⁴⁵ Szkoda gadać - program rozrywkowy 22¹⁰ Czas dla kibica - Sport 24⁰⁰ M jak miłość - serial 0⁴⁵ Ziarno - magazyn 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

KRAWCOWA OFERUJE:

- przeróbki, - poprawki.

T. 01 40 11 68 62 (po 17⁰⁰); 06 09 26 14 69 (od 9 do 22)- SUPER PLOMBIER - HYDRAULIKA USŁUGI -
TEL. 06 25 60 34 69**Kancelaria Prawna
mec. MARTA CICHOSZ**

doradztwo prawne

w języku polskim i francuskim:
prawo spółek, prawo rodzinne, karne,
cywilne, prawa obcokrajowców (Polaków)

TEL. 01 45 66 00 56; 06 03 10 45 87

59, Av de Suffren 75007 Paris

Praca Twojego komputera nie do końca
Cię satysfakcjonuje?Nie możesz sobie poradzić z nowo zaku-
pionym sprzętem lub oprogramowaniem?

Twój komputer działa za wolno?

Masz problemy z Internetem?

ZADZWON: 06 19 19 68 15, 01 48 07 81 70

LICENCJONOWANE LINIE AUTOKAROWE DO POLSKIPARIS 75010 (Me Gare du Nord)
91, rue de Maubeuge
TEL. 01 42 80 95 6035-959 RZESZÓW
ul. Asnyka 10 lokal 17
Tel. 00 48 (17) 850 12 10**S.O.S KOMPUTERY**

- naprawa komputerów (wirusy, sprzęt informatyczny)
- instalacje sieci komputerowych i Internet (adsl)
- instalacje systemów operacyjnych (Windows)
- Paryż (75) - Argenteuil (95) - okolice

T. 06 03 09 07 95; 01 39 61 39 59;

KSIĘGOWOŚĆ. POMOC JĘZYKOWA.

Tél. 06 64 27 98 95

**Magister matematyki z 15-letnią praktyką
udziela korepetycji na wszystkich poziomach.**

T. 01 70 32 36 11; 06 65 42 75 49.

ZMIĘŃ SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBK!bez wychodzenia z domu. w wybranym przez Ciebie terminie
za jedyne **249 EURO**.

Umów się na spotkanie: 01 57 63 08 64; 06 23 28 07 44.

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

- tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.
- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych,
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 06 26 97 36 00.

☆ ☆ ☆
☆ IFEC ☆
☆ ☆ ☆

Institut privé France-Europe Connexion
établissement privé d'enseignement supérieur
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris

SZKOŁA JĘZYKA FRANCUSKIEGO
Zapisy na rok szkolny 2007/2008
zajęcia codziennie, 2 lub 3 razy w tygodniu, w sobotę
10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo
20 godzin tygodniowo: STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy
przygotowanie do egzaminów DELF, DALF i TCF
Cena: od 79 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!
Zapisy przez cały rok: 5, rue Sthrau - 75013 Paris
Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku
od godz. 10 do godz. 13 i od godz. 15 do godz. 19.
TEL./FAX: 01 44 24 05 66
Site: <http://ifec.free.fr>; e-mail: ifec@free.fr

UWAGA: Drobne ogłoszenia w G.K.: - 0,8 euro/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,5 euro/słowo;
ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: - 5 euro („szukam pracy” - 3 euro); - przy powtórzeniach - 50% ceny.
OGŁOSZENIA PAŃSTWA umieszczamy również na STRONIE INTERNETOWEJ G.K. (www.glos-katolicki.fr)
- dopłata wynosi 1 euro na tydzień!

VOIX CATHOLIQUE
GŁOS
KATOLICKI
N° (2252)41: 25.11.2007

- HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE
- TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ -
Editeur: La Mission Catholique Polonaise en France
Wydawca: Polska Misja Katolicka we Francji (tél. 01 55 35 32 32)
Adresse: 263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris.
Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.
E-mail: vkate@club-internet.fr www.glos-katolicki.fr
CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Directeur de la Publication/Dyrektor Publikacji: Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.
Rédacteur/Redaktor: Paweł Osikowski;
Rédaction/Zespół: ks. Tomasz Sokół, s. Andrea M. Kowal SMI.
Imprimerie/Druk: Indica - 27, rue des Gros-Gres - 92700 Colombes; tel. 01 47 82 32 32.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Abonnement/Abonament: 1an/rok - 53,40 euro; 6 mois/półroku: 28,30 euro.
Konto we Francji/CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900
Prix au n°/cena: 1,40 euro

COMMISSION PARITAIRE N° : 0510 G 86630; ISSN : 1279-953X

**KUPON PRENUMERATY
(ABONNEMENT)**

- PIERWSZA PRENUMERATA/ABONNEMENT
 ODNOWIENIE ABONAMENTU (RENOUVELLEMENT)

Głos Katolicki - Voix Catholique
263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris

- Rok (53,40€) Czekałem
 Pół roku (28,30€) CCP 12777 08 U Paris
 Przyjaciele G.K. (65,60€) Gotówką

Nazwisko:.....
Imię:.....
Adres:.....
.....
.....
Tel:.....

Numer złożony do druku 14.11.2007.

AUTOKAREM DO POLSKI25 LAT POLKI SERVICE FRANCJA - 15 LAT POLKI SERVICE WARSZAWA
PROMOCJE!!!**SOLKA**
SERVICE**01 40 20 00 80**

WYJAZDY 6 RAZY W TYGODNIU

Z Paryża, Lens, Montigny, Lille, Valenciennes, Reims, Metz, Freyming

AUTOKAREM DO 60 MIAST W POLSCE:

Augustów,	Grudziądz,	Mragowo,	Siedlce,
Biała Podlaska,	Jarosław,	Nisko,	Stubice,
Białystok,	Jędrzejów,	Nowa Skarżyna	Stupsk,
Bolesławiec,	Katowice,	Olsztyn,	Suwałki,
Bydgoszcz,	Kielce,	Opatów,	Stalowa Wola,
Częstochowa,	Kolbuszowa,	Opole,	Szczecin,
Dębica,	Konin,	Ostrów Maz.	Tarnobrzeg,
Elbląg,	Koszalin,	Piotrków Tryb.	Tarnów,
Elk,	Kraków,	Poznań,	Toruń,
Gdańsk,	Legnica,	Przemyśl,	Warszawa,
Gdynia,	Leżajsk,	Przeworsk,	Wrocław,
Głiwice,	Lublin,	Puławy,	Zambrów,
Giżycko,	Łódź,	Radom,	Zamość
Gniezno,	Łomża,	Rzeszów,	Zielona Góra.
Gorzów Wielk.	Mielec,	Sandomierz,	

- Transport towarów, - Przeprowadzki, - Przesyłka paczek,
- Wynajem autokarów na imprezy turystyczne!

TANIE LATANIE - Samolotem DO WARSZAWY, KRAKOWA, KATOWIC

252, rue de Rivoli; 2, rue de Mondovi 75001 PARIS; Me Concorde

Agencja czynna 7 dni w tygodniu

LICENCJONOWANA, REGULARNA LINIA AUTOKAROWA

5 razy w tygodniu**Janosik** *Sindbad*
tel. 01 44 69 30 8023, rue Boursault - 75017 Paris, Me Rome

École Privée NAZARETH

Szkoła Języka Francuskiego

17 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris

przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia poranne, wieczorne, sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy - ubezpieczenie w Sécurité Sociale

☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15

Association Nazareth Famille

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX

enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych

z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;

- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

Zapisy cały rok. NOWE GRUPY 12 LISTOPADA!!!

www.nazarethfamille.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby.

Poradnia Psychologicznaprzy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.**Copernic**

L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

COPERNIC

6, rue des Immeubles
Industriels
75011 Paris (Me Nation)
tel. 01 40 09 03 43

COPERNIC

23, rue Desaix
69003 Lyon
tel. 04 72 60 04 54www.copernic.frwww.copernic.waw.pl**SPRZEDAŻ BILETÓW ON-LINE
NA TANIE LINIE LOTNICZE
ORAZ NA AUTOKARY****PACZKI DO POLSKI**

- zbiórka na terenie całej Francji;
- wyjazdy w poniedziałki;
- dostawa do rąk własnych adresata.

Odbiór paczek z domu klienta w Paryżu i okolicach
- tel. 01 40 09 03 43.

Uwaga!!! Od 1 kwietnia 2007
nasze biuro jest zamknięte w niedziele.
Nowe godziny otwarcia biura w Paryżu:
od poniedziałku do soboty włącznie:
od 9.00 do 17.00.

* PRZEPROWADZKI *

- DO POLSKI;
- NA TERENIE PARYŻA I OKOLIC;
- W CAŁEJ FRANCJI I EUROPIE.

TEL. 01 48 78 25 37; 06 15 09 43 86**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (Me Duplex)

tel./fax: 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism. Formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**KANCELARIA PRAWNICZA
TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY**

S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego, ekspert sądowy.

Eliza Bocianowska - adwokat.

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris;

tel. 06 17 98 60 20; tel./fax: 01 43 06 00 70.

Sprawy: małżeńskie, emerytalne, spadkowe,
negocjacje handlowe itp. w Polsce i we Francji.**PODRÓŻE DO POLSKI***** IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. **01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!***** LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. **01 48 22 45 26; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50***** OMEGA** - REGULARNE PRZEJAZDY DO POLSKI; PRZEWÓZ
PACZEK. TEL. **01 43 71 48 52; 06 63 29 28 11; 06 22 27 23 51.**

O czym piszą inni

Prasoznawca

Jakim patriotą jest Polak? Odświętnym? Głębokim? Znającym dzieje swojej Ojczyzny? Czy też miłość do niej ogranicza do zawieszenia narodowej flagi dwa-trzy razy w roku? Jak należy pojmować patriotyzm dziś, w wolnej Polsce, w pierwszym dziesięcioleciu XXI stulecia? Czy poprzez odśpiewanie hymnu na meczu piłkarskim, czy poprzez uczciwe płacenie podatków? Oto kilka z pytań, na które socjologdy odpowiadają na podstawie badań i analiz. O tym, jaki jest obraz współczesnego Polaka-patrioty, czytamy w dzienniku „Polska” (10/11 listopada):

Polacy więcej patriotyzmu widzą w wywieszeniu flagi na Święto Niepodległości niż w uczciwym płaceniu podatków, odbyciu służby wojskowej, czy działalności politycznej. Patriotyzm postrzegamy dość powierzchownie: uczciwe płacenie podatków za jego przejaw uważa niewiele ponad połowa Polaków. Ale większość (73,7%) gotowa jest walczyć z bronią w rękę w przypadku zagrożenia kraju. Najczęściej zaś wymienianym dowodem patriotyzmu jest uczestnictwo w wyborach (91,5%) i wywieszenie w święto państwowe symboli narodowych (90,8%). Jednak socjologdy są zgodni: Polak jest niezmiernym patriotą. Jakie postawy świadczą o braku patriotyzmu? Zdecydowanie potępiamy przypadki nieuszanowania godła i hymnu narodowego (96%). Z badań wynika, że Polacy nie traktują emigracji zarobkowej jako przejawu braku patriotyzmu: 75% uważa, że nie ma to związku z patriotyzmem, 64,3% deklaruje, że wolałoby pracować za mniejsze pieniądze w Polsce niż emigrować. Polacy są dumni ze swojego kraju (70,2%). Większość stawia dobro ojczyzny nad swoim własnym (50,1%).

Przebudowę życia publicznego w Polsce warto zacząć od tego, by każdy zechciał spojrzeć dobrym okiem na sąsiada, a w dyskursie publicznym założyć istnienie minimum dobrej woli po stronie tych, którzy myślą inaczej. Polacy są wobec siebie nieufni - dowiadujemy się z badań Centrum Analiz Strategicznych. Za ledwie 10% Polaków jest gotowych uwierzyć drugiemu. W innych krajach wskaźnik ten kształtuje się następująco: Szwecja - wskaźnik wzajemnego zaufania 64%, w Hiszpanii, W. Brytanii i Niemczech - powyżej 30%. Polski „Newsweek” z 18 listopada pisze:

Nie wierzymy w autentyczność własnych i cudzych sukcesów, nie lubimy, jeżeli coś nadmiernie udaje się naszym bliźnim, a już najgorzej jest, gdy są to bliźni z najbliższego otoczenia. Sukces w powszechnym przekonaniu jest bowiem wynikiem układu, interesu, naruszenia prawa, podłości i zwalczania innych. Niedawno odnotowano ogromną liczbę donosów w związku z wypłatą dopłat unijnych dla rolników, przy czym największa ich część pochodzi od najbliższych sąsiadów, którzy z „czystej zyczliwości”, bez próby nawet uwiarygodnienia informacji (wiele donosów było fałszywych), stali stosowne listy do stosownych urzędów. Nie tylko patrzymy na siebie nieufnie w pracy, na poczie, w urzędzie, sądzie. W takim samym stopniu nie jesteśmy skłonni wierzyć w autentyczność debaty publicznej, w rzeczywistą i nieporozowaną dyskusję o najważniejszych sprawach. I w tym przypadku nie wierzymy w autentyczność prezentowanych racji, podważamy wzajemną wiarygodność, podejrzewamy skryty pod spodem interes jednostkowy lub grupowy. Odmawiamy sobie prawa do własnej wizji świata - może nie zawsze mądrzej, ale swojej, niepowtarzalnej - i reprezentowania wyłącznie siebie w publicznych debatach.

Czeka nas leczenie bez granic. Każdy będzie decydował sam, czy chce się leczyć w klinice w Krakowie, Warszawie, czy w Paryżu bądź w Londynie. Nie będzie potrzebował żadnych zezwoleń, tylko skierowanie od własnego lekarza, nie będzie ponosił żadnych opłat - koszty kuracji za granicą pokrywać ma Narodowy Fundusz Zdrowia. „Dziennik” (13 listopada) donosi:

Przygotowywany przez unijnego komisarza ds. zdrowia Markosa

SPROSTOWANIE. W GK nr 7 (18 lutego br.) ukazał się wywiad pani Teresy Błażejewskej z niżej podpisanym. Niestety Autorka nie dała mi tekstu do sprawdzenia. Dlatego w jej tekście znalazł się błąd, wymagający sprostowania. Otóż, nigdy nie proszono mnie o zorganizowanie i nie organizowałem Wyższego Seminarium Duchownego w Paryżu. Organizatorem i Rektorem jego był ks. prał. A. Banaszak - mianowany na to stanowisko w 1946 r.. Ja przyjechałem do Paryża dopiero w 1947 r.. Mnie natomiast powierzono zorganizowanie Niższego Seminarium Duchownego. Oficjalnie jego kierownikiem zostałem w 1953 r.. Przepraszam wszystkich Zainteresowanych, którzy - nie z mojej winy - zostali wprowadzeni w błąd. (Ks. Witold Kiedrowski)

Service • Audio • Musique • Animation
ZABAWA S.A.M.A
 www.samagapa.com

ANDRZEJKOWA NA ZAMKU!

Sobota
 01 grudnia 2007 - początek o 19⁰⁰

S.A.M.A zaprasza na
ZABAWĘ ANDRZEJKOWA
 która odbędzie się w pełnych uroku,
 stylowych salach zamku w Meudon.

Château et salles Village SAINT PHILIPPE
 Salle au Château
 1 rue du Père Brottier
 MEUDON
 (RER C - Meudon Val Fleury)

- Łatwy dojazd i bezpieczny parking - 6 km od Boulevard Périphérique - Porte Quai d'Issy - Les Moulineaux
- Gospodarzem muzycznym będzie "Projekt GAPA" a zabawę poprowadzi zespół "Maxim" posiadający bardzo dobrą opinię na polskim rynku muzycznym.
- W programie przewidziane są atrakcje i niespodzianki.
- Bufet do dyspozycji.
- Cena: 27 euros od osoby (piwo lub drink gratis)

Możliwość rezerwacji: 01.46.82.73.67 / 06.64.91.08.04.
 e-mail: samagapa@free.fr

Kyprianou projekt nowej dyrektywy w sprawie usług medycznych ma być ogłoszony w Parlamencie Europejskim 20 listopada. Chodzi o zasadę solidarności. My wyleczymy Brytyjczyka, a Anglicy Polaków. W projekcie jest jednak warunek: zabieg nie może wymagać wysoce specjalistycznej i kosztownej obsługi medycznej. W rachubę więc nie wchodziłyby skomplikowane i ryzykowne przeszczepy narządów czy operacje na otwartym sercu, ale np. operacja przepukliny już tak. Jak długo trzeba czekać na taki zabieg? W Polsce - ponad 3 miesiące. W największym szpitalu Paryża, klinice Salpêtrière, termin oczekiwania to jedynie 3 tygodnie. Jeszcze szybciej odbywa się to w Berlinie. Nowe prawo trudniej będzie zaakceptować Węgrom, Rumunii, Bułgarii czy Polsce. Budżety tych państw mogą nie udźwignąć potężnych kosztów turystyki szpitalnej. Na zabieg zagraniczny powinni decydować się jedynie ci, którzy nie mają innego wyjścia - twierdzi Ewa Kopacz, przyszła minister zdrowia. Bogusław Sonik, eurodeputowany z europejskiej komisji zdrowia, przypomina jednak, że filarem Unii jest swobodny przepływ ludzi, towarów i usług.

Wieczorki Polskie

Centrum duszpastersko-kulturalne im. Anny Frąckowiak
 Paryż - 20, rue Marsoulan (M: Nation, Picpus, Porte de Vincennes)
 Mają zaszczyt zaprosić na Bożonarodzeniowy wieczorek muzyczny w sobotę 8 grudnia 2007 o godz. 19.³⁰

Wystąpią: Trio Puchberg: Pauline Vernet - skrzypce, Francis Bodin - altówka, Pablo Trognan - wiolonczela, Chór Piast pod dyr. Mariana Blicharza.

W programie: L. van Beethoven - E. von Dohnanyi - J. P. Martini - S. Moniuszko - S. Magdal - S. Niewiadomski - J. Sierosławski - kolędy polskie.

Aperitif i loteria - Wstęp: 10 euro. płatne czekiem na rzecz «Soirées Polonaises», który prosimy nadesłać na adres «La Voix Catholique» 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris, lub gotówką na miejscu.

Zalecamy dokonanie rezerwacji: Jan Kukuryka 06.99.97.39.26

***Un voyage à Cracovie
ne coûte presque rien,
normal, c'est la bohême.***

Orly Sud-Cracovie

**49€
TTC***

transavia.com

Que faites-vous encore ici ?

AIR FRANCE KLM

**KRAKÓW
AIRPORT**

Exposition
de peintures et sculptures de Lucja Szostak
Du 1er au 22 décembre 2007

W Galerii GK: Łucji Szostak
- „Le jour se lève”

*Tranquille et ludique, l'univers marin vu par l'artiste.
Et ses constructions singulières qui, de géométries en libertés,
interrogent le regard, suscitent curiosités et réflexions.*

Galerie-Atelier du Jour :
14, rue Ferdinand Fabre, 75015 Paris (M° Convention)
tél. 01 48 56 07 20; Web : http://site.voila.fr/szostak_festival
Ouvert du mardi au samedi de 11h à 19h

Karty telefoniczne
IRADIUM

100%
KARTY TELEFONICZNE
100%
KARTY TELEFONICZNE

Punkty sprzedaży : kioski,
supermarkety, taxiphony,
tabac, księgarnie

Obsługa Klienta : 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
01 70 70 88 00 0811 600 300

Taniej do Polski i po całym świecie

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€

	Jeszcze więcej minut	MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
Polska		1750* mn
GSM Polska		290* mn
Niemcy		1250* mn
USA + GSM		1250* mn
Włochy		1000* mn
Anglia		1250* mn
Kanada + GSM		1000* mn
Francja		1250* mn
GSM Francja		111* mn

*Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego. Nie działa w kabinie.

Połączenie międzynarodowe w cenie rozmowy miejscowej! **0,014*^c/mn**

Wybierz
0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

Polska	Niemcy	Dania
USA +GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada +GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM Polska 0,09 €/mn 0821 61 48 48

7/7 OBSŁUGA KLIENTA INFORMACJE RACHUNKI I CENY
7 DNI W TYGODNIU OD 9.00 DO 21.00
0811 600 348*

www.no-limit-telecom.com
Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014 €/min (19.00 - 08.00 w tygodniu, w święta i w weekend end); 0,028 €/min (08.00 - 19.00), połączenie z aparatu stacjonarnego
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com.